

RAADSBESLUIT

ZAAKNUMMER	BEHANDELEND AMBTENAAR	SECTOR	PORT. HOUDER
2106234	Donderwinkel, Astrid	SOC-BEL	Jan Bron
ONDERWERP			
Definitief plan Ondersteuning en zorg Jeugd en Wmo 2017 en verder			

DE RAAD VAN DE GEMEENTE HENGELO BESLUIT:

De notitie 'Ondersteuning en zorg voor Jeugd en Wmo -maatregelen voor 2017 en verder' vast te stellen, evenals de daarbij behorende begrotingswijziging.

PUBLIEKSVRIENDELIJKE SAMENVATTING

In de meerjarenbegroting 2017-2020 heeft het college van BenW van de gemeente Hengelo al aangegeven dat het geld dat zij van het Rijk krijgt voor de uitvoering van de Jeugdwet en Wmo (Wet maatschappelijke ondersteuning) vanaf 2017 niet genoeg is om de inwoners van de nodige hulp en ondersteuning te kunnen voorzien. Althans, niet als zij doorgaat op de huidige manier. Dit heeft alles te maken met de extra kortingen vanuit het Rijk voor de jaarschijf 2017 en verder.

Daarom heeft het college gekeken welke maatregelen zij zouden kunnen nemen om dit op te lossen. Wat kan anders of doen we misschien niet meer. Onze gemeenteraad heeft eerder al met college gepraat over de maatregelen die zij hebben onderzocht. Met de input van de gemeenteraad en met een aantal nieuwe feiten en cijfers, is de notitie waarin al deze maatregelen staan aangepast. De gemeenteraad heeft deze notitie vandaag vastgesteld.

DE GEMEENTERAAD VAN HENGELO,

DATUM

De griffier

De voorzitter

RAADSADVIES

ZAAKNUMMER	BEHANDELEND AMBTENAAR	SECTOR	PORT. HOUDER
2106234	Donderwinkel, Astrid	SOC-BEL	Ten Heuw Bruggink Bron
ONDERWERP			
Definitief plan Ondersteuning en zorg Jeugd en Wmo 2017 en verder			

AANLEIDING, DOEL EN WAT GING ER AAN VOORAF

In de meerjarenbegroting 2017-2020 heeft het college al aangegeven dat de taken in het sociaal domein, en in het bijzonder de Wmo (Wet maatschappelijke ondersteuning) en Jeugdhulp, vanaf 2017 niet langer budgettair neutraal kunnen worden uitgevoerd. Dit heeft alles te maken met de extra budgettaire kortingen vanuit het Rijk voor de jaarschijf 2017 en verder, welke is bevestigd in de laatste septembercirculaire. Daarmee is bijsturing noodzakelijk en moeten verdere keuzes gemaakt worden wat wij wel en niet (of anders) doen.

Tijdens de begrotingsbehandeling op 8 november 2016 hebben wij uw gemeenteraad toegezegd met een plan van aanpak te komen voor het opvangen van de Rijkskortingen en de gevolgen daarvan voor de meerjarenbegroting 2017-2020. Dit is vervat in bijgaande notitie *Ondersteuning en zorg voor Jeugd en Wmo, maatregelen voor 2017 en verder* met bijbehorende begrotingswijziging.

Op 24 januari jl. hebben wij de notitie met bijbehorende begrotingswijziging in concept vastgesteld en naar uw raad gestuurd met het verzoek een politieke markt (en evt. technisch beraad) te organiseren om de zienswijze hierover op te halen. Ook hebben wij de notitie voor consultatie naar de Adviesraad Sociaal Domein gestuurd.

Op 6 februari heeft een technisch beraad plaatsgevonden en op 15 februari een beeldvormende politieke markt. Op 14 februari heeft het college het advies van de Adviesraad ontvangen. Eerder nog is een zienswijze van een inwoner van Hengelo ontvangen.

Naar aanleiding van de beeldvormende politieke markt heeft het college besloten de planning van de besluitvorming aan te passen. Enerzijds om tijd te nemen voor (extra) gesprekken met een aantal partijen (waaronder de Adviesraad Sociaal) en om uw gemeenteraadsleden uit te nodigen bij de teams Wmo en Jeugd & Gezin. Anderzijds om uw zienswijze goed te kunnen verwerken.

Op 4 april jl. heeft het college u laten weten dat zij, door de complexiteit en hoeveelheid aan maatregelen, de financiële vertaling daarvan graag wil laten aansluiten bij de discussie over de Kadernota 2018-2021. Vandaar dat het college pas op 18 april een besluit heeft genomen over de aangepaste notitie *Ondersteuning en zorg voor Jeugd en Wmo, maatregelen 2017 en verder*.

INHOUD VAN HET VOORSTEL

De wijziging in de meerjarenbegroting 2017-2020 bouwt voort op de begrotingswijziging 2016 die uw gemeenteraad eind vorig jaar heeft vastgesteld. De verschuivingen binnen de begroting 2016 zijn meerjarig doorgetrokken. Deze begrotingswijziging hield echter alleen in dat er verschuivingen plaatsvonden tussen de budgetten voor de verschillende zorgvormen, zodat deze meer in lijn kwamen te liggen met de verwachte uitgaven. Omdat de verwachting was dat ook 2016 budgettair neutraal zou verlopen, heeft toen geen extra bijsturing plaatsgevonden. Voor de meerjarenbegroting 2017-2020 is dit wel nodig.

In bijgaande notitie wordt beschreven welke mogelijkheden er zijn tot ombuiging van de meerjarenbegroting 2017-2020.

Aanpassingen

Ten opzichte van de conceptnotitie zijn naar aanleiding van de politieke markt aanpassingen gedaan:

- Uw gemeenteraad heeft aangegeven de onderbouwing te missen bij een aantal maatregelen. Deze is soms lastig te geven omdat de maatregelen niet altijd berusten op concrete cijfers, maar soms gebaseerd zijn op ervaringen vanuit uitvoering en beleid. Wij zijn pas twee jaar bezig en beschikken niet over de cijfers van de jaren daarvoor. Wij hebben bij de betreffende maatregelen nu nadere uitleg gegeven over deze ervaringen. En vermeld dat die maatregelen vragen om een nadere analyse (op casusniveau vaak). Voor de begroting 2018 kunnen we dan aangeven of het ingeschatte bedrag reëel is gebleken.
- Tijdens de politieke markt is de indruk bestaan dat raadsleden weinig zicht hebben op de rol en positie van regisseurs. Naast een bezoek van de gemeenteraad aan de afdeling Zorg en

ondersteuning (dinsdag 28 maart jl.), is ook in de notitie uitleg gegeven over de centrale toegang en de noodzakelijke rol van regisseurs. Tenslotte heeft u met ons samen besloten de toegang tot zorg en ondersteuning via de gemeente te laten verlopen. Op dit moment zijn er te weinig regisseurs waardoor wij een wachtlijst hebben. Dit willen wij niet.

- Een aantal raadsleden zijn op zoek naar de relatie met de beleidsnotitie *Met respect...* en de daarin vastgestelde visie en uitgangspunten. We hebben dit verder uitgewerkt in de tekst. En in een bijlage is per maatregel aangegeven welke relatie er is.
- Een aantal raadsleden gaven aan het lastig te vinden om al verder te kijken naar 2018 en zochten naar de relatie met de kadernota. Dit is nu nadrukkelijker verwerkt.
- Uw raad zocht ook naar de financiële vertaling van de maatregelen ten opzichte van de begroting. Daarvoor voegen wij twee documenten toe. Allereerst een format t.b.v. de begrotingswijziging waarin u kunt zien welke maatregelen allemaal onder welke begrotingsposten vallen. En tevens de uiteindelijke MJB (meerjarenbegroting) Sociaal Domein, waarin u het totaal aan maatregelen ziet ten opzichte van de meerjarenbegroting.

Daarnaast zijn er door nieuwe inzichten ook een aantal aanpassingen gedaan:

- Met de eerste bevindingen van de jaarrekening 2016 hebben wij moeten constateren dat het tekort op de Jeugdhulp verder is opgelopen. Hiervoor heeft het college een aantal aanvullende maatregelen uitgewerkt. Wij hebben ook nieuwe inzichten waardoor wij deze maatregelen kunnen voorstellen.
- In de vorige versie van de notitie hebben we al aangegeven dat wij Huishoudelijke ondersteuning (HO) per 1 januari 2018 opnieuw moeten inkopen. Daarbij hebben we rekening te houden met de uitspraken van de Centrale Raad van Beroep (CRvB) en met de Algemene Maatregel van Bestuur (AMvB), die er op toe ziet dat wij reële prijzen vaststellen. Wij hebben de meerkosten daarvan inmiddels kunnen berekenen en opgenomen in de notitie. Het staat onder maatregel W08, maar is feitelijk een negatief effect van maatregelen vanuit het Rijk.
- Aanvankelijk hebben we de ambitie uitgesproken om al per 2018 op een andere wijze in te kopen. Na een eerste uitwerking van het koersdocument is gebleken dat we met de andere gemeenten nog niet tot overeenstemming kunnen komen over wat we willen inkopen en per wanneer. Hoewel wij vanuit Hengelo nadrukkelijk hebben ingezet op een nieuwe manier van inkopen per 2018, vraagt een verantwoorde aanpassing van de wijze van inkopen en juiste tarieven daarbij meer tijd van gemeenten en aanbieders. Er wordt nu ingezet op nieuwe inkoop per 2019. Daardoor kan ook de beoogde besparing pas per 2019 worden ingeboekt.

Conclusie

Met de in deze notitie voorgestelde maatregelen zijn wij van mening alle maatregelen te hebben doorgenomen die wij op dit moment verantwoord vinden. De meeste maatregelen zullen niet direct gevolgen hebben voor de zorg en ondersteuning aan onze inwoners. Dit is wat wij voorsnog zoveel mogelijk willen beperken.

Ook bevat het een voorstel voor nieuw beleid, onder andere voor investeren in toezicht en handhaving kwaliteit Wmo en uitbreiding formatie regisseurs jeugd.

De voorgestelde maatregelen zullen goed worden gemonitord en daarover zullen wij u via de gebruikelijke planning en control-cyclus verantwoording afleggen, zowel kwantitatief als kwalitatief.

Het totaal van de financiële effecten van de bovengenoemde maatregelen, voor zover ze een financiële vertaling kennen, blijkt echter niet voldoende te zijn om de meerjarenbegroting 2017-2020 sluitend te krijgen.

Voorstellen	2017	2018	2019	2020
Totaal Transformatie / innovatie	450	840	1726	1740
Totaal maatregelen Jeugd	560	1835	2660	2730
Totaal maatregelen Wmo	-175	-180	20	20
Totaal maatregelen Algemeen	50	185	285	285
Totaal nieuw beleid	-760	-1101	-1101	-1027
Totaal aanvullende maatregelen	0	1.400	1.400	1.400
Totaal maatregelen	125	2.979	4.990	5.148
Saldo bij ongewijzigd beleid	-5.095	-5.451	-5.577	-5.544
Nieuw saldo na maatregelen	-4.970	-2.472	-587	-396

- = nadeel; bedragen * € 1.000

Ombuigingen 2017

Voor 2017 kan slechts een klein deel van de korting opgevangen worden met de voorgestelde maatregelen. Een aantal projecten die in 2016 zijn gestart zullen naar verwachting in 2017 een financieel resultaat laten zien, zoals de pilot 'Praktijkondersteuning Huisartsen' en de Ief-projecten 'Doe-boerderij' en 'Dag- en vrijetijdsvoorzieningen' (voorliggende voorzieningen voor allochtone ouderen en inzet op mantelzorgondersteuning). Ook de extra inzet die het college voor 2017 voorstelt op 'Handhaving' en 'Regierol jeugd' zal direct een financieel effect hebben. De meeste maatregelen die het college voorstelt, zullen echter pas effect sorteren vanaf 2018 en verder.

Dit betekent dat het college voor 2017 een tekort voorziet van bijna € 5 mln, wat zij wil dekken uit de reserve Sociaal Domein, waarvan de stand ultimo 2016 € 4,8 mln bedraagt.

Ombuigingen 2018 en 2019

Ook voor 2018 en 2019 zijn de maatregelen die het college voorstelt niet toereikend om de noodzakelijke ombuigingen te realiseren. Voor 2018 voorziet het college een tekort van € 2,5 mln en voor 2019 € 586K.

Hieruit moeten we concluderen dat we de budgettaire neutraliteit voor het sociale domein de eerstkomende jaren niet kunnen handhaven. Zoals hiervoor al aangegeven kan het college geen aanvullende maatregelen bedenken die geen vergaande gevolgen zullen hebben voor de zorg en ondersteuning aan onze inwoners.

Zoals hiervoor al aangegeven, worden de verwachte tekorten betrokken bij het opstellen van het financieel perspectief 2018-2021. Indien te zijner tijd blijkt dat de kosten in de toekomst lager uitvallen dan wij nu verwachten of wij meer inkomsten incasseren, zal het hieraan gelieerde voordeel altijd als eerste ten gunste van de algemene reserve komen tot aan het nu onttrokken bedrag.

2020 en verder

Om structureel het gat te dichten vanaf 2020, ad. € 396K, wil het college een taakstellende bezuinigingsopdracht meegeven die bij de kadernota 2020-2024 verder moet worden ingevuld. Wij verwachten de komende twee à drie jaren meer inzicht te krijgen in de kosten en baten en de effecten van de hier voorgestelde maatregelen, om voor 2020 een juist advies te kunnen geven.

Dit om ervoor te zorgen dat we weer kunnen voldoen aan het uitgangspunt 'budgetneutraliteit binnen het sociaal domein'.

Het aangepaste financiële overzicht ziet er dan als volgt uit:

Sociaal domein (Wmo en Jeugdzorg)	2017	2018	2019	2020
Saldo sociaal domein bij ongewijzigd beleid	-5.095	-5.451	-5.577	-5.544
Maatregelen sociaal domein	125	2.979	4.990	5.148
Overige aanvullende maatregelen binnen het sociaal domein (AM04)		P.M	P.M	P.M
Taakstellende opgave binnen het sociaal domein		0	0	396
Dekking uit Algemene reserve sociaal domein (per 31/12/15 € 4.509.000)	4.849	0	0	0
Afdekken incidenteel tekort uit algemene reserve	121	2.472	587	0
Subtotaal Sociaal domein (Wmo en Jeugdzorg)	0	0	0	0

Participatie

Op 11 januari is de Adviesraad Sociaal Domein geïnformeerd over de voornemens tot ombuigingen. Aan de hand van feiten en cijfers en het doornemen van de begroting is uitgelegd wat de context van de besluitvorming is. Hiermee hebben ze enige achtergrondinformatie gekregen om het conceptbesluit van het college beter te kunnen beoordelen. Zij hebben voorafgaand aan de politieke markt hun advies te geven, zodat het college dit waar nodig kan delen.

Helaas geeft de adviesraad aan de maatregelen in grote lijnen niet te ondersteunen, omdat zij het idee hebben dat de koers gericht is op het investeren in de eigen organisatie. Die veronderstelling klopt niet. Het idee van het college is juist te investeren in het voorveld. Veel maatregelen zijn daarop gericht (bv. POH bij huisartsen, groepsarrangementen in onderwijs, Doe-boerderij, Wijkkracht krijgt bij veel maatregelen een rol). In de notitie is geprobeerd dit meer te benadrukken.

Waar wij wel op investeren is de uitbreiding van regisseurs, maar dat is echt om toegang tot zorg en ondersteuning en regie op proces te kunnen waarborgen (nu wachtlijsten).

Wij vermoeden dat een deel van hun opmerkingen is gebaseerd op gebrek aan kennis over onze aanpak en

op verkeerde veronderstellingen.

Op 27 maart heeft het college een goed en plezierig gesprek gehad met een aantal leden van de Adviesraad. Enerzijds om verdere uitleg te geven en om te kijken of tot meer overeenstemming over de voorgestelde maatregelen gekomen kan worden. Het college heeft benadrukt dat zij met de maatregelen juist in het voorveld wil investeren. Met de Adviesraad is van gedachten gewisseld over hoe dit het beste kan en welke rol de gemeente hierin zou moeten vervullen. Wij nemen hun advies om ons tijdig terug te trekken en meer bij externe partners neer te leggen, graag ter harte.

Wij hebben onze bevindingen van het gesprek middels een brief bevestigd en hebben ze de aangepaste notitie toegestuurd. Ook in de verdere uitvoering blijven wij met de Adviesraad in gesprek om hun zienswijze blijvend mee te kunnen nemen.

Ook met de heer Fränzel is -ambtelijk- contact geweest over zijn zienswijze en vragen. Er is hem een aantal zaken uitgelegd en op zijn advies is een bijlage met uitleg over afkortingen en wetgevingen toegevoegd. Het definitieve plan zal hem worden toegezonden onder dankzegging van zijn inbreng.

Communicatie

Samen met de afdeling communicatie zal aandacht worden besteedt aan de wijze van communicatie naar inwoners, instellingen, pers en medewerkers (teams uitvoering en zorgloket). Na vaststelling van het concept heeft het college een aantal organisaties die gevolgen ondervinden van de maatregelen laten bellen en gemaild om ze hiervan op de hoogte te stellen. Dit zijn in ieder geval de gecertificeerde instellingen, Wijkkracht en de bij Grip betrokken instellingen (via Accare). Ook bij vaststelling van het definitieve plan is dit wenselijk.

Planning

De planning van het college ziet er verder als volgt uit:

10 mei : beeldvormende of besluitvormende politieke markt (dit is aan het presidium)

6 juni of 18 juli : gemeenteraad

BESPREEK- EN BESLI SPUNTEN

De gemeenteraad wordt geadviseerd de notitie *Ondersteuning en zorg voor Jeugd en Wmo –maatregelen voor 2017 en verder-* met bijbehorende begrotingswijziging vast te stellen.

FINANCIËLE ASPECTEN

Personeel:

In het voorstel zijn een aantal personele consequenties benoemd en uitgelegd. Zie het voorstel onder J08 en NB01.

Financieel:

De voorgestelde maatregelen zijn evenals de meerjarige vertaling van de verschuivingen 2016 verwerkt in bijgevoegde begrotingswijziging. De financiële consequenties van maatregelen zijn ambtelijk zo goed mogelijk ingeschat, maar niet altijd even hard. Wij kunnen geen oordeel geven over de financiële haalbaarheid ervan.

Zoals hierboven al gemeld, zijn al deze maatregelen niet toereikend om de meerjarenbegroting sluitend te krijgen. Wanneer u de financiële opgave van de voorgestelde maatregelen zou vergroten, neemt het risico van het niet behalen van de taakstelling toe. Wij raden u dit af.

Wij adviseren u om de tekorten voor 2017, 2018 en 2019 te dekken uit de reserve Sociaal Domein en de Algemene Reserve (voor zover nodig). Voor 2020 en verder adviseren wij u een taakstellende bezuinigingsopdracht te formuleren die bij de kadernota 2020 moet worden ingevuld.

BIJLAGE(N)

Notitie *Ondersteuning en zorg voor Jeugd en Wmo, maatregelen voor 2017 en verder*
Begrotingswijziging Sociaal Domein 2017 bijlage
MJB Sociaal Domein na wijziging bijlage
Format t.b.v. begrotingswijziging
Begrotingswijziging sociaal domein

Dit raadsadvies is vastgesteld door het college van B & W van Hengelo.

Ondersteuning en Zorg voor Jeugd en Wmo

- *Maatregelen voor 2017 en verder* -

VOORWOORD

De gemeente Hengelo ondersteunt mensen om zo lang mogelijk thuis te blijven wonen. Via de Wet maatschappelijke ondersteuning biedt de gemeente onder meer ondersteuning bij het huishouden, begeleiding en dagbesteding en ondersteuning om de mantelzorger tijdelijk te ontlasten. Ook is de gemeente verantwoordelijk voor alle jeugdhulp. Bijvoorbeeld hulp aan huis bij problemen in het gezin. Of hulp en ondersteuning aan jongeren met een beperking, stoornis, aandoening of opgroei problemen. In 2016 heeft de gemeente Hengelo een kleine 13.000 hulp- en ondersteuningstrajecten vanuit de Wmo aangeboden. En circa 1.800 Hengelose jeugdigen en/of gezinnen kregen hulp en ondersteuning vanuit de Jeugdwet.

Bijsturen is noodzakelijk

Voor het uitvoeren van deze taken krijgt de gemeente geld van het Rijk. En in sommige gevallen moeten mensen een deel van de zorg zelf betalen, via een eigen bijdrage. In 2015 en 2016 heeft de gemeente aan de jeugdhulp meer geld uitgegeven dan er binnenkwam. Dit kon de gemeente grotendeels opvangen met het geld dat overbleef uit de Wmo.

Voor 2017 en verder krijgt de gemeente te maken met extra kortingen vanuit het Rijk op de budgetten. Ter vergelijking: in 2016 kreeg de gemeente Hengelo 30 miljoen voor de Wmo en 19,5 miljoen vanuit de Jeugdwet. In 2017 is dat 26 miljoen voor de Wmo en 18,6 miljoen voor de Jeugdwet. In totaal is dat ongeveer 5 miljoen minder: ruim 10 % van het totale budget. Omdat dit niet opgevangen kan worden vanuit 'andere potjes', moeten wij iets veranderen in de uitvoering van de taken. Het college van B en W heeft daar een plan voor gemaakt. Daarin stellen wij meerdere maatregelen voor om het beschikbare geld zo goed mogelijk te besteden. Zodat ook in de toekomst Hengeloërs kunnen rekenen op goede zorg en ondersteuning.

Doel en kader

Want wij willen dat inwoners zo snel mogelijk, zo licht mogelijk en zo dicht mogelijk bij huis een antwoord kunnen vinden op hun (hulp)vraag. En specialistische hulp en ondersteuning op maat, voor wie dat nodig heeft. Dit hebben wij samen met partners vastgelegd in het beleidsplan *Met respect... op weg naar een nieuw stelsel voor maatschappelijke ondersteuning* (2014) en de transformatieagenda *Hengelo sociaal met lef!* (2016). De uitgangspunten en afspraken die wij daarin hebben vastgelegd zijn ook nu leidraad geweest. De maatregelen die wij voorstellen passen binnen de kaders zoals ze toen zijn geformuleerd.

Persoonlijke aanpak blijft

Feit is dat de uitvoering in het sociale domein met ingang van dit jaar op punten zal veranderen. En wij kunnen niet voorkomen dat onze inwoners en zorgaanbieders dat gaan merken. Daarbij hebben wij nadrukkelijk gezocht naar een pakket aan maatregelen waarbij onze inwoners de zorg blijven krijgen die ze nodig hebben.

Wij vinden het belangrijk om te benadrukken dat er niet getornd wordt aan het persoonlijk contact met de inwoners. Als het gaat om hulp en ondersteuning, of mogelijke veranderingen die daarin optreden, gaat de gemeente altijd in gesprek met de mensen. Tijdens een huisbezoek kijkt een consulent/regisseur van de gemeente samen met de mensen naar hun (hulp)vraag en op welke manier zij zo snel mogelijk zelf of met hulp van hun omgeving daarop een antwoord kunnen vinden. Daarbij kijkt de consulent/regisseur ook of er algemene voorzieningen zijn waarvan gebruik gemaakt kan worden. Bijvoorbeeld activiteiten in een buurthuis of maatschappelijk werk. En als het nodig is, regelt de gemeente professionele hulp en ondersteuning. Dit bieden wij nooit zelf. Deze persoonlijke aanpak en investering aan de voorkant heeft zich de afgelopen jaren bewezen. Omdat daarmee vroegtijdige zorg en ondersteuning en zorg op maat geboden kan worden.

Samenwerking

Als gemeente staan wij niet alleen in de zorg en ondersteuning aan onze inwoners. De wijkteams, de Hengelose huisartsen, zorgaanbieders, de andere Twentse gemeenten, maar ook partners in het onderwijs en op de arbeidsmarkt spelen een belangrijke rol. Wij proberen de vernieuwing in de zorg en ondersteuning zoveel mogelijk gezamenlijk vorm te geven, onder meer door het uitvoeren van pilot- en lef-projecten. De voorgestelde maatregelen in dit document hebben uiteraard ook impact op hun werkwijze en aanpak. Daarover zijn en blijven wij met elkaar in gesprek.

College van B en W
Hengelo, 18 april 2017

INLEIDING

In de meerjarenbegroting 2017-2020 heeft het college aangegeven dat de taken in het sociaal domein, in het bijzonder de Wmo (Wet maatschappelijke ondersteuning) en Jeugdhulp¹, vanaf 2017 niet langer budgettair neutraal kunnen worden uitgevoerd. Dit heeft alles te maken met de extra budgettaire kortingen vanuit het Rijk voor de jaarschijf 2017 en verder, welke is bevestigd in de laatste septembercirculaire. Daarmee is bijsturing noodzakelijk en moeten verdere keuzes gemaakt worden wat wij wel en niet (of anders) doen. In voorliggende notitie beschrijft het college welke mogelijkheden zij ziet tot ombuiging van de meerjarenbegroting 2017-2020.

De maatregelen die het college hierin voorstelt zijn niet allemaal even stevig onderbouwd. Dit heeft alles te maken met het feit dat wij nog maar sinds twee jaar uitvoering geven aan de Wmo 2015 en Jeugdwet. Wij beschikken niet over meer ervaringscijfers dan de afgelopen twee jaar. Voor een aantal maatregelen is het onmogelijk vanuit concrete aantallen en vaste prijs een doorrekening te maken. Voor die maatregelen maken wij gebruik van de ervaringen vanuit uitvoering (centrale toegang) en beleid.

Met respect... en transformatie-agenda

De maatregelen die het college in deze notitie voorstelt zijn in lijn met de visie en uitgangspunten van ons beleidsplan en de transformatie-agenda. Een visie waarbij betrokken inwoners, mantelzorgers, vrijwilligers en professionals er samen voor zorgen dat (kwetsbare) mensen die tijdelijk of voor een langere periode ondersteuning nodig hebben, deze zoveel mogelijk op maat krijgen, passend bij hun mogelijkheden en specifieke situatie. Zo snel mogelijk, zo licht mogelijk en zo dicht mogelijk bij huis.

De maatregelen zijn in lijn met eerder gemaakte keuzes voor:

- preventie en vroeg-signalering
- verschuiving van maatwerkvoorzieningen naar algemene (voorliggende) voorzieningen
- gemeentelijke toegang tot maatwerkvoorzieningen
- integrale wijkteams inzetbaar (ondersteuning bieden) voor alle inwoners in een wijk
- aandacht voor mantelzorgers en vrijwilligers
- vrij maken van middelen voor vernieuwing (innovatiebudget)
- zoveel mogelijk inzet van Zorg in natura (boven Persoonsgebonden budget)
- heffen eigen bijdrage op huishoudelijke ondersteuning, begeleiding, hulpmiddelen en woonvoorziening
- collectieve (aanvullende) zorgverzekering voor inwoners met een chronische ziekte en/of beperking.

Door een gecombineerde aanpak van maatregelen te kiezen, willen wij dat iedereen zoveel mogelijk de ondersteuning en zorg (op maat) krijgt die hij of zij nodig heeft en willen wij de directe gevolgen van de maatregelen voor inwoners zoveel mogelijk beperken. Zo investeert het college aan de 'voorkant', om de ondersteuning eerder, dichterbij en laagdrempelig vorm te geven. Zodat verergering van de problemen en daarmee duurdere zorgtrajecten kunnen worden voorkomen. Daarnaast laten wij de zorgtrajecten nog meer op maat en passend vormgeven en kijken wij kritisch(er) naar zaken als kwaliteit en looptijd. En door betere samenwerking met het onderwijs en zorgpartners willen wij dubbelingen voorkomen. Sommige mensen of gezinnen krijgen meerdere zorgtrajecten. De aansluiting en afstemming daartussen gaan wij de komende tijd verder verbeteren.²

Een deel van de maatregelen is naar aanleiding van de transformatie-agenda overigens al in gang gezet. Maatregelen die, in navolging van de transformatie-agenda, in samenwerking met partners worden opgepakt. Door onze financiële situatie zien wij ons echter noodzaak deze maatregelen te versnellen en/of aan te passen.

Samenhang Wmo, Jeugdwet en Participatiewet

Wij blijven daarbij zoeken naar de ruimte die de wetgevingen bieden om de diverse instrumenten voor ondersteuning integraal beschikbaar te hebben voor onze inwoners. In samenhang met elkaar. De drie wetten hebben immers raakvlakken en liggen soms in elkaars verlengde: maatschappelijke participatie is het centrale doel. Wij willen ons daarbij niet te veel laten leiden door de soms tegenstrijdige rechten en plichten binnen de wetgevingen en de belemmeringen die dit opwerpt in beleid en uitvoering. In deze notitie worden ook een aantal ontwikkelingen vanuit de Participatiewet aangehaald die weliswaar geen financieel effect hebben op dit deel van de meerjarenbegroting, maar die vanwege de integraliteit wel van belang zijn te benoemen en een effect kunnen hebben op een aantal maatregelen.

Rijkskortingen

De Rijkskortingen vinden bij zowel de Wmo als de Jeugdhulp plaats. Er kan gesteld worden dat ruim € 3 mln van de korting van ruim € 5 mln wordt veroorzaakt door de overgang van het historische naar het objectieve verdeelmodel. In 2015 zijn de budgetten voor Jeugdhulp en de nieuwe Wmo taken op basis van een historisch verdeelmodel (naar aanleiding van zorggebruik 2012) over gemeenten verdeeld.

¹ Voor uitleg over afkortingen en wetgevingen: zie [bijlage I](#).

² In [bijlage II](#) een overzicht hoe de maatregelen bijdragen aan de visie en uitgangspunten.

Met ingang van 2016 zijn de middelen verdeeld middels een objectief verdeelmodel (op basis van structuurkenmerken van onze gemeente), waarbij het verdeelmodel geleidelijk wordt ingevoerd. Wij zullen over dit nadelige effect nogmaals contact zoeken met het Rijk. Wij willen het ministerie en ook het nieuw te vormen kabinet meenemen in de omvang van het probleem van de gemeente Hengelo. Wij zullen hierover op korte termijn een 'brandbrief' sturen.

Hieronder vindt u het overzicht van de meerjarenbegroting en de te verwachten uitgaven bij ongewijzigd beleid. Als referentiekader worden ook 2015 en 2016 weergegeven.

Jeugd - ongewijzigd beleid

	Rijksbijdrage	Verwachte uitgaven	Saldo	
2015	20.498.234	21.287.471	-789.237	
2016	19.484.740	24.506.506	-5.021.766	(-2.735.075)*
2017	18.658.125	23.695.286	-5.037.161	
2018	18.861.475	23.710.576	-4.849.101	
2019	18.861.501	23.710.314	-4.848.813	
2020	18.864.408	23.710.311	-4.845.903	
2021	18.962.690	23.710.311	-4.747.621	

WMO - ongewijzigd beleid

	Rijksbijdrage WMO nieuw	Budget WMO oud	Eigen bijdragen	Totale budget	Verwachte uitgaven	Saldo
2015	13.972.305	15.104.580	1.945.663	31.022.548	25.603.141	5.419.407
2016	13.303.944	14.942.011	1.910.277	30.156.232	26.234.466	3.921.766
2017	11.108.276	13.095.992	1.695.000	25.899.268	25.957.593	-58.325
2018	10.562.530	13.094.356	1.695.000	25.351.886	25.953.463	-601.577
2019	10.436.428	13.094.356	1.695.000	25.225.784	25.953.463	-727.679
2020	10.410.968	13.149.823	1.695.000	25.255.791	25.953.463	-697.673
2021	10.392.926	13.421.867	1.695.000	25.509.792	25.953.463	-443.671

*In de Berap geven wij het verschil aan ten opzichte van de primitieve begroting 2016 (incl. overhead), zijnde 2,7 mln. De 3,9 is het verschil ten opzichte van de Rijksbijdrage.

Totaal – ongewijzigd beleid

	Saldo Jeugd	Saldo WMO	Saldo totaal
2015	-789.237	5.419.407	4.630.170
2016	-5.021.766	3.921.766	-1.100.000
2017	-5.037.161	-58.325	-5.095.486
2018	-4.849.101	-601.577	-5.450.678
2019	-4.848.813	-727.679	-5.576.492
2020	-4.845.903	-697.673	-5.543.576
2021	-4.747.621	-443.671	-5.191.292

Zoals u ziet wordt er door het Rijk het meest gekort op de Wmo. Maar doordat wij dit al hebben voorzien en hierin bij het verstrekken van ondersteuning al op hebben geanticipeerd, kunnen wij dit voor een groot deel opvangen. Onzekere factor is wel de inkoop van de Huishoudelijke ondersteuning per 2018 (zie W08). Ook voor Jeugdhulp voorzagen wij al een terugloop in middelen, maar hebben wij op voorhand geen rekening gehouden met de enorme tekorten in 2015 en 2016.

Het overschot vanuit de Wmo is in 2015 voor een deel ingezet voor een tekort op de Jeugdhulp. Het andere deel is in een reserve gestopt. Aanvankelijk hadden wij het idee ook voor 2016 met resterende Wmo middelen het tekort op de Jeugdhulp te kunnen opvangen. De voorlopige cijfers van de jaarrekening 2016 laten ons echter geen positief beeld zien.

Jaarrekening 2016

De jaarrekening 2016 lijkt weer te geven dat wij een positief saldo op het sociaal domein hebben gerealiseerd van ongeveer € 350K. Waarvan dan € 300K veroorzaakt wordt door onderschrijding op de jeugdzorg. Echter geeft dit een vertekend beeld. Ten tijde van het opstellen van de jaarrekening 2015 hebben we de jaarmet van een groot aantal aanbieders (met name GGZ) moeten bepalen aan de hand van door hen aangeleverde verantwoordingen (wegens gebrek aan ervaringscijfers). Deze bleken achteraf veel te hoog te zijn. We hebben in 2016 voor € 1,4 miljoen minder aan afrekeningen over 2015 uitgegeven. Eigenlijk hebben we in 2016 dus een tekort op de Jeugdzorg van € 1,1 mln. Ten opzichte van de Rijksbijdrage loopt het tekort op de Jeugdzorg inmiddels op tot ongeveer € 3,8 mln. Ten tijde van de 2^e Berap hadden we immers al € 2,7 mln budget verschoven van 'Wmo-oud' richting de jeugdzorg.

Helaas hebben we dit hogere tekort niet eerder kunnen voorzien. Dit heeft verschillende oorzaken. Allereerst de negatieve effecten van het verdeelmodel en van knelpunten in de regelgeving die bijsturing op de uitgaven moeilijker maken. Daarnaast spelen oorzaken waarop wij geen grip hebben, zoals autonome ontwikkelingen in cliëntenaantallen, doorverwijzingen door huisartsen, gecertificeerde instellingen en rechters, en de gevolgen van gerechtelijke uitspraken.

Bij dit alles speelt een rol dat wij -en met ons veel andere gemeenten- in 2015, en tot op zekere hoogte ook in 2016, weinig zicht hadden op basale informatie (zoals cliëntaantallen en kosten die met de overgekomen taken samenhangen). In dat opzicht was het startpunt voor gemeenten ongunstig en had de transitie het karakter van 'sturen in het donker'. Ook nu nog hebben veel gemeenten beperkt zicht op actuele gegevens. Trends in cliëntaantallen zijn op grond van de ervaringen van slechts twee jaar uiteraard nog niet te onderscheiden, waardoor ook niet zichtbaar is in hoeverre er een trendbreuk plaatsvindt. Daar komt bij dat wij als gevolg van het vertraagd ontvangen van facturen relatief laat beschikken over een financieel beeld. Zo werden wij begin 2017 geconfronteerd met grote facturen van grote instellingen. Deze facturen hebben betrekking op zorg die in 2016 rechtmatig verleend is maar die (nog) niet in onze verplichtingen administratie was opgenomen. Deels wordt dat veroorzaakt door het nog ontbreken van zorgtoewijzingen. Daar is een achterstand ontstaan wegens capaciteitstekort bij zowel de instellingen als bij onze gemeentelijke organisatie.

Bovendien hebben wij te maken met negatieve effecten van het woonplaatsbeginsel. Zo hebben wij (op het gezondheidspark) veel jeugdzorg met verblijf, waar jongeren soms ook na hun 18^e blijven wonen.

De extra uitgaven hebben een structureel effect. Hierdoor worden de tekorten vanaf 2017 en verder alleen maar groter. Het uitgangspunt 'budget neutraal binnen het sociaal domein' kunnen wij tijdelijk niet handhaven. Wij komen hierop aan het eind van deze notitie nog terug.

Om die redenen stelt het college een aantal aanvullende maatregelen voor. Maatregelen die in de eerdere versie van deze notitie nog niet aan de orde zijn geweest, maar waarnaar wij noodgedwongen op zoek zijn gegaan. Wij hebben ook nieuwe inzichten waardoor wij deze maatregelen kunnen voorstellen.

Landelijk beeld

De gemeente Hengelo is daarin niet uniek. Ruim 57 procent van de gemeenten verwacht dit jaar niet uit te komen met het jeugdhulpbudget. Voor volgend jaar zien nog meer gemeenten het somber in: ruim zes op de tien gemeenten (61 procent) van de gemeenten voorziet in 2017 in de rode cijfers te belanden. Dat blijkt uit onderzoek van Binnenlands Bestuur en de NOS onder 215 gemeenten.

De VNG (Vereniging Nederlandse gemeenten) heeft in samenwerking met de NDSO (Netwerk Directeuren Sociaal Domein) een onderzoek laten uitvoeren naar gemeenten die de komende jaren tekorten verwachten op de taken die in 2015 zijn overgeheveld naar gemeenten in het sociaal domein. Hieraan hebben wij vanuit Hengelo onze volle medewerking verleent. De belangrijkste conclusies van het onderzoek zijn dat een aantal gemeenten, naast eventuele huidige tekorten, forse tekorten verwacht. De quickscan laat zien dat het in sommige gevallen gaat om een tekort van meer dan 20% van het bedrag dat in de betreffende verdeelmodellen beschikbaar is voor de gemeente. De exacte omvang van het vraagstuk is op grond van dit korte onderzoek nog niet definitief vast te stellen. Wel lijkt er voldoende aanleiding om aanvullende ondersteuning te organiseren om deze mogelijke negatieve spiraal te voorkomen.

Zoals hiervoor al geschetst zullen wij daarnaast ook zelf en via onze landelijke kanalen (VNG en G32) een noodsignaal afgeven bij het Rijk.

Compensatieregeling

Recentelijk is bekend geworden dat gemeenten die niet uitkomen met hun budget voor voogdijkinderen en 18-plussers extra geld kunnen krijgen van het rijk. Het gaat om gemeenten die (substantieel) nadeel ondervinden van het (historische) verdeelmodel. Een deel van de middelen voor jeugd wordt namelijk historisch verdeeld (op basis van T-2 systematiek). Het gaat om de middelen voor kinderen met een voogdijmaatregel en meerderjarigen (18+) die op grond van de Jeugdwet nog jeugdhulp ontvangen (verlengde jeugdzorg). Vanwege het woonplaatsbeginsel dat voor deze groep afwijkt van de basisregel (woonplaats van ouder met gezag) kunnen de kosten daarvoor namelijk ongelijkmatig verdeeld zijn over gemeente. Wij zien over 2016 de kosten in Hengelo van met name de 18+ doelgroep enorm stijgen. Wanneer het historisch budget 2018 (gebaseerd dus op 2016) niet mee stijgt (dit weten wij naar

verwachting pas bij de meicirculaire 2017) moeten wij kijken of wij in aanmerking komen voor de compensatieregeling over 2016. Wij komen hier bij de aanvullende maatregelen op terug.

Overigens schrijft het Ministerie van VWS hier in haar factsheet het volgende over "Een aantal gemeenten geven aan een (flinke) groei waar te nemen, waarvan tevens verondersteld wordt dat deze nog aanhoudt alvorens dit zich zal stabiliseren. Dit kan onder andere veroorzaakt worden doordat bij de vorming van een nieuw zorglandschap locaties voor jeugdhulp met verblijf worden gesloten of verplaatst. Door de T-2 systematiek moeten deze gemeenten budget voorschieten, waarvan het de vraag is of ze dit ooit gecompenseerd krijgen. Momenteel is nog onvoldoende vastgesteld hoe groot dit probleem is. Daarnaast is geconstateerd dat het niet eenvoudig zal zijn hier een oplossing voor te bieden." Dit is echt iets om de komende jaren scherp op te blijven.

Begrotingswijziging

De wijziging in de meerjarenbegroting 2017-2020 bouwt voort op de begrotingswijziging 2016 die college en raad hebben vastgesteld. De verschuivingen binnen de begroting 2016 hebben wij meerjarig doorgetrokken. Deze begrotingswijziging hield echter alleen in dat er verschuivingen plaatsvonden tussen de budgetten voor de verschillende zorgvormen, zodat deze meer in lijn kwamen te liggen met de verwachte uitgaven. Omdat de verwachting was dat ook 2016 budgettair neutraal zou verlopen, heeft toen geen extra bijsturing plaatsgevonden. Voor de meerjarenbegroting 2017-2020 weten wij zeker dat dit nodig is.

In voorliggende begrotingswijziging zijn ook de kosten opgenomen die voorliggend of in personele zin gemaakt moeten worden om de maatregel te kunnen uitvoeren.

(Kosten) centrale toegang

Op de kosten voor de uitvoering van de centrale toegang korten wij niet. Bij de invoering van de transitie jeugd en Wmo heeft de gemeenteraad namelijk besloten dat de centrale toegang vanuit de gemeentelijke organisatie wordt vormgegeven. Dit is namelijk ons belangrijkste sturingsmiddel voor het inzetten van de zorg. Zowel inhoudelijk (integrale arrangementen) als financieel (voorliggend waar mogelijk, geen onnodige (dure) zorg). Wij willen directe invloed hebben op de zorg en ondersteuning die wordt ingezet (het wat). De wijze waarop dit wordt ingezet (het hoe) laten wij graag over aan de partijen waarmee wij hierover afspraken hebben gemaakt. Onze consultants/regisseurs verlenen dus nooit zelf de benodigde zorg en ondersteuning, maar bepalen samen met cliënten (en soms zorgaanbieders) wat nodig is en zorgen voor goede afstemming op het moment dat meerdere zorgvormen worden inzet. Dit neemt niet weg dat onze consultants en regisseurs ook allen professionals zijn en een goede inschatting kunnen maken over de in te zetten zorg en ondersteuning (het wat). Waar nodig overleggen ze met professionals bij de aanbieders (over het hoe).

Voor de Wmo betekent onze centrale toegang dat inwoners alleen betaalde zorg kunnen krijgen via deze toegang. Hiervoor zetten wij huisbezoeken in. Dit doen wij ook bij Jeugdhulp. Daarvoor geldt echter dat ook huisartsen, medisch specialisten en gecertificeerde instellingen ondersteuning en zorg kunnen inzetten.

Voor onze centrale toegang is de benodigde zorg en ondersteuning leidend. Waar mogelijk worden inwoners toegeleid naar algemene voorzieningen en andere zorgvormen. Dit wordt, conform de kaders van de gemeenteraad, ook in de toekomst vastgehouden. Daarom korten wij niet op de uitvoering van de toegang, maar ook niet op dat van de facturatie en inkoop. Deze capaciteit is nodig om de maatregelen te kunnen uitvoeren. Bij de start is 38,5 fte voor de nieuwe taken ingezet, kosten hiervoor zijn € 4,2 mln. De maatregelen die wij voorstellen kunnen worden uitgevoerd binnen deze capaciteit. Daarvoor zijn twee uitzonderingen. Wij hebben nu een tekort op regisseurs jeugd (we hebben een wachtlijst) en vragen daarvoor een uitbreiding. En wij willen investeren op toezicht en handhaving op de kwaliteit van de Wmo (zie NB01). Dit is een wettelijke taak waar we nu nog maar minimaal uitvoering aan geven.

MAATREGELEN TRANSFORMATIE / INNOVATIE

T01 Innovatiebudget bijstellen

Om uitvoering te geven aan transformatie conform de nota *Met respect...* en in de transformatie-agenda, heeft het college een budget gereserveerd om te kunnen innoveren. Met het vaststellen van de nota *Met respect...* hebben college en gemeenteraad besloten om een deel van de doeluitkering Sociaal domein te reserveren voor innovatieve projecten. In 2015 en 2016 2,5% en vanaf 2017 5% van het budget, wat neer komt op een bedrag van ruim € 1,7 mln. Voorgesteld wordt dit voor 2017 met € 450K terug te brengen, zodat de reeds geplande (lef)-projecten kunnen doorgaan en er nog ruimte is voor activiteiten die daar uit voortvloeien (ruim € 100K). Nieuwe projecten starten is dan voor 2017 niet aan de orde. College en raad kunnen overwegen om het innovatiebudget helemaal te schrappen, maar daarmee worden veranderingen op de lange termijn (en de daarbij behorende financiële verschuivingen) niet gerealiseerd. Ook voor veel van onderstaande maatregelen is inzet vanuit het innovatiebudget noodzakelijk.

Voor 2018 en verder is een afbouw van het budget te motiveren. Een reservering van 5% structureel is niet houdbaar, maar je kunt overwegen om voor 2018 weer naar 2,5% van de doeluitkering te gaan. Gezien de financiële situatie zien wij ons helaas genoodzaakt het innovatiebudget vanaf 2019 nagenoeg geheel te schrappen (met uitzondering van een al begrote post van 14K). Hoewel wij niet de illusie hebben dan 'klaar' te zijn met transformeren, gaan wij er wel vanuit dat veel vernieuwingen al in gang zijn gezet en/of effect sorteren en structureel kunnen worden verwerkt in de meerjarenbegroting 2019-2022. Willen wij vanaf dat jaar toch investeren in innovaties, dan zal voor financiering daarvan een apart voorstel richting college en gemeenteraad gaan.

Nb. Omdat het werken met een % met zich mee brengt dat wij het bedrag bij elke wijziging vanuit het Rijk weer moeten aanpassen, stellen wij voor in de aangepaste meerjarenbegroting 2017-2020 over te stappen op concrete bedragen.

Het beschikbare innovatiebudget 2017-2020 en besteding ervan in 2017 ziet er dan als volgt uit:

	2017	2018	2019	2020
Beschikbaar budget oorspronkelijk	1.735.000	1.740.000	1.740.000	1.740.000
Te bezuinigen	450.000	840.000	1.725.846	1.740.000
Beschikbaar budget nieuw	1.285.000	900.000	14.154	0
Besteding budget:				
MBO Sociaal Werk*	230.000			
Adviesraden**	35.000			
Voor-zorg (mantelzorgondersteuning)***	34.000			
Voor-zorg (Doe Boerderij)	71.000			
Hoe ouders worden	145.460			
VSO PRO	74.333			
Versterken doorontwikkeling Wijkkracht (incl. Jeugdkracht)	400.000	400.000		
Werk en inkomen statushouders	60.000	60.000		
Gezonde toekomst dichtbij	14.154	14.154	14.154	
Lokale mobiliteitsvoorzieningen	102.434			
Totaal	1.166.381	474.154		
Restant beschikbaar	118.619	425.846	0	0

* MBO Sociaal Werk is een pilot project dat sinds medio 2015 door Wijkkracht wordt uitgevoerd en wordt gefinancierd vanuit het innovatiebudget. Idee was dit vanaf 2017 structureel in de begroting te kunnen verwerken, maar de evaluatie van het project geeft ons nog te weinig informatie om dit gemotiveerd te kunnen doen. Derhalve wordt voorgesteld de pilot met een jaar te verlengen om nog wat langer te kunnen monitoren en voor 2017 nogmaals te financieren uit het innovatiebudget.

** Voor de ontwikkeling van de Adviesraad Sociaal Domein en omvormen van de overige adviesraden is voor 2016 en 2017 een bedrag gereserveerd met de opdracht het daarna te evalueren en waar nodig structureel in de begroting te verwerken. Wij hebben dit verwerkt in maatregel A06.

*** Binnen het project voor-zorg onderdeel dag- en vrijetijdsbesteding was voor 2016 een budget geraamd om te kijken of studenten ingezet kunnen worden ter ondersteuning voor mantelzorgers met als idee dat daarmee minder Ondersteuning Zelfstandig Leven (OZL) of Ondersteuning Maatschappelijke Deelname (OMD) ingezet hoeft te worden. Dit deel van het project is in 2016 echter niet gestart. Maar vanwege de kansen die wij in dat project zien, willen wij toch in 2017 nog proberen dit te realiseren en te monitoren.

Motie "Gebruik innovatiebudget"

Naast de inzet op bovenstaande projecten wordt in 2017 ingezet op uitvoering van de motie "Gebruik innovatiebudget". Via deze motie roept de gemeenteraad het college op om een deel van het niet gebruikte innovatiebudget 2015 te gebruiken voor innovatieve ideeën uit de Hengelose samenleving. Ideeën die bijvoorbeeld een bijdrage kunnen leveren aan een van de hier genoemde maatregelen of die op zichzelf een maatregel kunnen zijn ten behoeve van een sluitende begroting. Wij staan daarvoor open. Het onderzoek naar de vormgeving van een dergelijk platform is nagenoeg afgerond, waarna de bevindingen met de gemeenteraad worden gedeeld. Met het oog op de financiële situatie zullen wij terughoudend omgaan met eventuele kosten die hiermee gepaard gaan.

MAATREGELEN JEUGD

Jeugd: Preventie en vroeg-signalering

J01 Samenwerking met onderwijs – indicatiestelling en zorg op school

Een van de vindplaatsen voor jeugdigen die ondersteuning nodig hebben zijn de scholen. Vaak een vertrouwde plek voor de jeugdigen en ouders. Wanneer tijdig gesignaleerd wordt en mogelijk op school (lichte, korte) interventies kunnen plaatsvinden, kan erger voorkomen worden. Wij pleiten dus voor extra preventieve inzet.

Zowel met de Samenwerkingsverbanden Passend Onderwijs, de voorschoolse instellingen als ook met het ROC zijn wij hierover in gesprek. Zo hebben we al een aantal scholen bezocht en per school vooraf gekeken welke vormen van jeugdhulp geboden wordt aan de leerlingen van die school. Als voorbeeld een basisschool voor speciaal onderwijs waarin wij zien dat er voor 136 Hengelose leerlingen 143 beschikbare jeugdhulp zijn afgegeven. Wij gaan dan in gesprek met de school en de jeugdhulpaanbieders hoe de jeugdhulp effectief ingezet kan worden. Met het regulier onderwijs kijken we hoe groepsgericht inzet van jeugdhulp individuele inzet ervan kan voorkomen of beperken. Verder wordt regionaal onderzocht op welke wijze er structurele verbinding is tussen speciale voorzieningen in het onderwijs en jeugdhulp (onderwijszorgarrangementen). Ook wordt in een regionale pilot in beeld gebracht hoe de relatie is tussen de inzet van jeugdhulp en het type onderwijs van een jeugdige. Deze informatie geeft ons meer beeld over waar en hoe wij preventiever kunnen samenwerken met het onderwijs.

Door het optimaliseren van de samenwerking met het onderwijs, verwachten wij dat in 2017 € 50K bespaard kan worden en vanaf 2018 jaarlijks € 150K. Nadat wij in 2017 een nadere analyse uitvoeren van het cliëntenbestand (per school), kunnen wij in de begroting 2018 verder duiding geven aan deze te verwachten besparing. Deze maatregel heeft effect op de begrotingsposten jeugdhulp behandeling (€ 615K), GGZ specialistisch (€ 4,9 mln) en opvoedhulp (€ 310K). De optimalisatie vraagt een proactieve, extra inzet vanuit de toegang jeugd om het onderwijs actief te benaderen en te betrekken om zo in nauwe samenwerking de meest passende zorg en ondersteuning in te kunnen zetten (zie ook NB01).

Jeugd: Van maatwerk naar voorliggend

J02 Lef-project Doe-gebied

Voor jeugd loopt op dit moment het lef-project Doe-gebied (voorheen Doe-boerderij genaamd). Wij zien, samen met professionals en ouders, veel kansen in het ontwikkelen van een 'Doe-gebied' rondom het Weusthag. Maar ook in het doorontwikkelen van bestaand aanbod (van scouting, zorgaanbod, sport) voor kwetsbare jeugdigen uit hengelo (die nu elders naar zorgboerderijen gaan). Met dit project zijn wij met de betrokken organisaties aan het kijken welke vraag er is en hoe het aanbod daar het beste bij kan aansluiten, waarbij het idee is zo veel mogelijk gebruik te maken van wat er al is. Om dan vervolgens te kijken wat zij extra (van de gemeente) nodig hebben om de kwetsbare jeugdigen ook goed op te kunnen opvangen en te ondersteunen.

Zowel voor Ondersteuning maatschappelijke deelname (OMD), Ondersteuning zelfstandig leven (OZL) als vervoer hebben wij een inschatting gemaakt welke 'besparing' wij mogelijk achten. Voor de OMD 1 denken wij zelfs 50% van de huidige kosten te kunnen besparen. Na een korte bestandsanalyse van 2016 denken wij -na aftrek van de kosten die wij moeten maken- vanaf 2018 jaarlijks € 175K te kunnen besparen. Deze maatregel heeft effect op de begrotingsposten OZL 1 en 2 (€ 575K) en OMD 1 en 2 (€ 875K).

J03 Voorbereid ouderschap – (v)echtscheidingen

Vanuit het lef-project 'Hoe ouder worden' starten wij een deelproject over voorbereid ouderschap om daarmee (v)echtscheidingen te voorkomen. Wij zien dat veel jeugdzorgproblematiek zijn oorsprong kent in de echtscheidingsproblemen van de ouders. De Raad voor de Kinderbescherming heeft in 2015 in Hengelo 70 gezag- en omgangsonderzoeken uitgevoerd. In 2016 waren dat er 58. De Raad voor de Kinderbescherming en Jeugdbescherming (JB)/ Jeugdreclassering (JR) geven ons aan dat het aantal beschermingszaken voorkomend uit echtscheidingsproblematiek toeneemt.

Wij streven ernaar om ouders in Hengelo meer handvatten te geven om het belang van kinderen voorop te zetten bij een scheiding en eerder ondersteuning in te zetten bij een scheiding om vechtscheiding en kinderen in de knel te voorkomen. Onder andere door vroegtijdige, gratis mediation aan te bieden.

Wij denken hiermee in 2018 € 25K en vanaf 2019 € 50K te kunnen besparen. Deze maatregel heeft effect op de begrotingspost opvoedhulp (€ 310K).

J04 Jeugdkracht

Jeugdkracht is een nieuw pilotproject om ook in het voorveld, vanuit onder andere Wijkkracht, jeugdigen (tot ongeveer 18 jaar) beter te kunnen ondersteunen. Tot op heden is veel aandacht gegaan naar de inrichting van onze lokale toegang voor jeugd en gezin. Er is actief verbinding gezocht met het voorveld voor jeugd vanuit de toegang, richting de scholen, de huisartsen en in de wijk. Inmiddels is duidelijk geworden dat bij een aanzienlijk deel van de verwijzingen naar jeugdhulp de gemeente niet direct betrokken is. Huisartsen en jeugdartsen zijn belangrijke verwijzers in het voorveld. Mede daarom is het belangrijk nu de focus te leggen op dit voorveld. Wij zetten onder andere in op voldoende kwalitatieve opvoed- en opgroei-interventies en ondersteuningsmogelijkheden in de eigen omgeving van jeugdigen en opvoeders. Een goede verbinding en vervlechting van de ondersteuning en zorg in het voorveld met de jeugdhulp die door jeugdhulpaanbieders wordt ingezet is noodzakelijk.

Dit raakt ook de keuze van inrichting van onze toegang. Wij moeten de werkwijze van onze regisseurs onder de loep nemen in relatie tot Jeugdkracht. Nu is de keuze om regie pas in te zetten bij de zwaardere casussen, maar je kunt regie ook eerder en in het voorveld inzetten.

Dit project jeugdkracht vraagt om een eenmalige investering voor 2017 en 2018, te financieren uit het innovatiebudget (onderdeel versterken doorontwikkeling Wijkkracht). Naar verwachting levert dit uiteindelijk in 2018 € 200K op en vanaf 2019 € 300K op. Deze maatregel heeft effect op de begrotingsposten jeugdhulp behandeling (€ 615K), GGZ specialistisch (€ 4,9 mln) en opvoedhulp (€ 310K).

Jeugd: Jeugdhulp

J05 Intensieve zorgtrajecten

Het idee bestaat dat de duur van een aantal trajecten soms onnodig lang is en dat bepaalde zorg tegelijkertijd wordt verleend (zorgstapeling) terwijl het soms misschien beter is eerst te kijken hoe de ene vorm van ondersteuning uitpakt, alvorens een andere te starten. Regisseurs van het team Jeugd en Gezin zijn gevraagd trajecten te scoren op zwaarte, zowel inhoudelijk als financieel. Wat volgt is dat wij gaan kijken welke indicaties daaraan te grondslag liggen om vervolgens (per casus dus) te kijken wat achteraf anders had gemoeten of wat alsnog anders kan. Dit doen wij waar mogelijk en wenselijk samen met de aanbieders van de zorg en ondersteuning.

Uit de regionale monitor jeugdhulp blijkt inderdaad dat combinaties van zorg veel voorkomen. Zo zijn er bijvoorbeeld ruim 240 jeugdigen waarbij Maatwerk Jeugd en Jeugd GGZ gecombineerd worden en rond de 140 jeugdigen waarbij Jeugdbescherming/ Jeugdreclassering gecombineerd wordt met Specialistische Jeugdzorg. Ook zien wij dat binnen gezinnen soms voor meerdere gezinsleden ondersteuning wordt ingezet, de vraag is of dit voldoende efficiënt en effectief gebeurt.

Het loont te investeren in een analyse van deze complexe en dure situaties, om hier vervolgens op te kunnen gaan sturen (waarbij je kunt sturen op de duur van de trajecten, op stapeling dan wel volgordelijk inzetten van trajecten en op intensiteit van trajecten). Een verdere besparing is dan mogelijk.

18-/18+

In relatie tot de intensieve zorgtrajecten en verblijf (zie hieronder) zien wij een grote groep jeugdigen waarvoor verlengde jeugdzorg wordt ingezet. Dit houdt in dat een jeugdige vanwege het bereiken van de 18-jarige leeftijd eigenlijk geen aanspraak meer kan maken op de jeugdzorg, maar wij dit vanwege zijn of haar problematiek nog wel een tijdje in stand houden (en financieren). Op dit moment zijn er 110 personen met een verlengde jeugdzorg indicatie in Hengelo. Bijna allemaal hebben de indicatie verblijf (GGZ en LVG).

Om dit in de toekomst te verminderen dan wel te voorkomen gaan wij in gesprek met aanbieders die veel jeugdigen in zorg hebben van 16 of 17 jaar (of ouder) om te kijken of al op de leeftijd van 16,5 een plan gemaakt kan worden voor bijvoorbeeld kamerbewoning vanaf 17,5 jaar. Dit vraagt wel om geschikte kamers en mogelijkheden dit met een inkomensvoorziening te financieren.

Door te investeren in extra inzet op regie vanuit het team Jeugd en Gezin (zie NB03) verwachten wij hier in 2017 € 100K te besparen en vanaf 2018 € 200K. Nadat wij in 2017 bovenstaande analyse hebben afgerond, kunnen wij in de begroting 2018 verder duiding geven aan deze te verwachten besparing. Deze maatregel heeft effect op de begrotingsposten GGZ specialistisch (€ 4,9 mln), verblijf opvoedhulp (€ 1,8 mln), verblijf LVG (€ 2,7 mln) en verblijf GGZ (€ 990K).

Jeugd: Verblijf (24-uurs voorziening)

J06 Meer ambulans (via jeugdhulp)

Het verblijf in een 24-uurs voorziening behelst bijna 20% van het budget voor jeugdhulp terwijl het naar schatting 4% van de trajecten is. Van kortdurend verblijf maken gemiddeld 60 jeugdigen gebruik en worden bedragen in rekening gebracht van € 70 per etmaal. Bij verblijf dat langdurig is, hebben wij het over zo'n 35-40 jeugdigen, waarbij de prijs per etmaal kan oplopen tot ruim € 300. Het zijn dus, relatief gezien, hele dure trajecten. De inschatting is dat een deel van deze trajecten ook of eerder ambulans kunnen plaatsvinden. Ook hier vraagt het een goede analyse op de trajecten waar verblijf wordt ingezet en waarom.

De ombuiging wordt daarbij geschat op structureel € 300K vanaf 2018. Ook hiervoor geldt dat de nadere analyse in 2017 voor de begroting van 2018 verder duiding kan geven aan deze te verwachten besparing. Deze maatregel heeft effect op de begrotingsposten verblijf opvoedhulp (€ 1,8 mln), verblijf LVG (€ 2,7 mln) en verblijf GGZ (€ 990K).

Jeugd: Verwijzing door externen

J07 Minder doorverwijzingen door huisartsen

Uitbreiding pilot POH

De jeugdhulp wordt slechts voor een deel geïndiceerd door onze eigen toegang. Ongeveer 50% van de verwijzingen vindt plaats door huisartsen en andere verwijzers. Het loont dus om daarin te investeren. Op dit moment zijn met zo'n 20 huisartsen afspraken gemaakt over de inzet van Praktijk Ondersteuners Huisartsen (POH). Uit monitoring blijkt dat dit effect heeft en dat wij daarmee minder doorverwijzingen hebben gehad naar -vaak duurdere- jeugdhulp. In de tussenevaluatie 2015 is gebleken dat van alle jeugdigen met kind- en opvoedproblematiek die een huisarts ziet, circa 29% wordt verwezen naar de jeugdhulp. Zonder POH-Jeugd ligt dit percentage op 45%. En van alle verwijzingen naar jeugdhulp is circa 22% gericht op de zwaardere vormen, met name specialistische J-GGZ. Zonder POH-Jeugd ligt dit percentage op 34%. In diezelfde evaluatie is als indicatie aangegeven dat er met de besparing van één specialistisch GGZ-traject voor een jeugdige, 15 trajecten POH-Jeugd betaald kunnen worden (uitgaande van een trajectprijs voor specialistische jeugd-GGZ van € 5.700,-). In de begroting 2017-2020 hebben wij het effect van de inzet van de PHO-Jeugd reeds verwerkt, door de begrotingsposten van jeugdhulp en jeugd-GGZ naar beneden bij te stellen. Tegenover deze bruto besparing staat dat wij hiervoor kosten maken. Wij hebben echter verzuimd de kosten van deze praktijkondersteuners op te nemen. Dit repareren wij in deze begrotingswijziging (zie NB02).

Van de resterende huisartsen in Hengelo zijn er ongeveer 10 die ook ondersteuning willen van deze praktijkondersteuners. Dit kan mogelijk al georganiseerd worden in 2017, wat ons in 2017 naar verwachting € 75K extra oplevert en vanaf 2018 jaarlijks € 100K.

Contact huisartsen

Naast inzet op praktijkondersteuners willen wij in brede zin meer in contact komen met de huisartsen en ze bewust maken van hun rol en positie als verwijzer in relatie tot dat van de gemeente. Wij willen graag met ze in gesprek over de reden van en manier waarop ze doorverwijzen, en de mogelijkheid dit terug te dringen. Wij verwachten dat ons dit vanaf 2018 ongeveer € 50K per jaar kan besparen. Beide maatregelen hebben effect op de begrotingspost GGZ specialistisch (4,9 mln).

Onderzoek naar specialistische POH

Er zijn ook gemeenten die experimenteren met de inzet van zeer specialistische POH. Dit willen wij nader onderzoeken. Deze maatregel is op dit moment niet te kwantificeren in een bedrag, maar het nadere onderzoek zal dit moeten uitwijzen.

J08 Betere doorverwijzingen door gecertificeerde instellingen (GI)

De inzet van Jeugdbescherming (JB), Jeugdreclassering (JR) en Jeugdzorgplus (instelling) wordt door de rechter opgelegd. Dus daar kunnen wij wat betreft indicatie als gemeente niet in sturen. Deze instellingen (zogenaamde gecertificeerde instellingen) kunnen echter ook jeugdigen/gezinnen doorverwijzen naar jeugdhulp. Wij zien dat deze instellingen niet (altijd) even kritisch zijn en bekend zijn met de zorg die vervolgens wordt ingezet. We willen de gerichte en (kosten)bewuste verwijzingen door de GI's versterken. Hiervoor vragen we de instellingen altijd op te trekken met onze toegang. Wij verwachten dan een daling of aanpassing van de inzet te kunnen bewerkstelligen.

Om dit goed te kunnen uitzoeken vraagt ook deze maatregelen een nadere analyse op casusniveau en zal vanuit beleid en uitvoering (regisseur) capaciteit vrij gemaakt moeten worden. Dit vraagt om een tijdelijke investering van € 70K in 2017, waarna het in 2018 en 2019 een besparing oplevert van € 230K per jaar,

oplopend tot € 300K vanaf 2020. Na de analyse kunnen wij voor de begroting 2018 verder duiding geven aan deze te verwachten besparing.

Deze maatregel heeft effect op de begrotingsposten opvoedhulp (€ 310K), spoedzorg (€ 200K) en verblijf opvoedhulp (€ 1,8 mln).

Jeugd: Overig

J09 (Tariefstelling) Inkoop 2019

In de regio wordt op dit moment nagedacht over een andere manier van inkopen. Een inkoop die beter aansluit bij de behoeften van inwoners en ondersteunend moet zijn aan de transformatie, dat wil zeggen minder administratieve lasten, meer vrijheid voor professionals om zich te richten op resultaten, meer flexibiliteit en minder onnodige zorg. Een inkoop ook die integraler is, wat betekent dat er minder langs elkaar heen gewerkt wordt en dat er meer samenhang komt in het (voorliggend) ondersteuningsaanbod. Waarbij aanbieders wellicht worden gestimuleerd een deel van hun budget in het voorveld in te zetten. De koers die nu uitgewerkt wordt, voorziet in een andere manier van inkopen van de zorg (aan de hand van ondersteuningsbehoeften in plaats van producten).

Wat dit doet met de tarieven (en dus de begroting) is lastig in te schatten. In het regionale koersdocument (door het college inmiddels aangeboden aan de gemeenteraad) wordt aangegeven dat naast sturen op tarieven en kwaliteit door gemeenten zelf ook op de kwantiteit gestuurd moet worden.

Aanvankelijk hebben we de ambitie uitgesproken om al per 2018 op een andere wijze in te kopen. Na een eerste uitwerking van het koersdocument is gebleken dat gemeenten en aanbieders voor een verantwoorde aanpassing van de wijze van inkopen en juiste de tarieven daarbij meer tijd nodig hebben.

De verandering zal het grootste zijn bij de inkoop van jeugdhulp. Voor OZL (Ondersteuning Zelfstandig Leven) en OMD (Ondersteuning Maatschappelijke Deelname) zijn vanaf 2015 al stappen gezet naar minder producten en toewerken naar resultaatafspraken. Maar de nieuwe integrale manier van inkopen betekent ook voor OZL en OMD een verandering, waarbij ook moet worden ingezet op een koppeling met Huishoudelijke ondersteuning.

GRIP integreren in regionale inkoop 2019

Op het moment dat wij de zorg vanaf 2019 op een andere manier inkopen kunnen wij ons voorstellen dat het daarmee niet meer nodig is om GRIP apart te subsidiëren. GRIP is een zorgvorm die wij via een subsidie afnemen van een aantal aanbieders waar wij ook andere zorgvormen via raamcontracten inkopen. GRIP biedt zeer intensieve regie op en integrale ondersteuning van een gezin, met als doel dat het gezin weer grip krijgt op de eigen situatie. Deze manier van werken is een aantal jaren geleden via een pilot in Hengelo geïntroduceerd, maar wordt inmiddels ook elders toegepast en meegenomen in de nieuwe manier van inkopen waarbij de ondersteuningsbehoeften van inwoners centraal staan.

Wanneer wij proberen in te schatten wat deze integrale (a la GRIP) wijze van inkopen betekent (niet meer in producten maar in arrangementen die zijn ingedeeld naar ondersteuningsbehoeften), denken wij aan een bedrag van € 700K structureel vanaf 2019. Deze maatregelen hebben effect op alle begrotingsposten omdat de andere wijze van inkopen van invloed is op alle zorgvormen die wij inkopen. Maar wij boeken dit bedrag op de posten van jeugdhulp behandeling (€ 615K), verblijf LVG (€ 2,7 mln), GGZ specialistisch (€ 4,9K), verblijf opvoedhulp (€ 1,8K), Jeugdbescherming (€ 1,2 mln) en GRIP (€ 420K).

J10 VTT onderbrengen in begroting Wmo

VTT gaat zowel over alle inwoners en niet alleen jeugdigen en gezinnen. VTT kan daarmee net zo goed onder het Wmo-deel van de begroting vallen, waardoor op de begroting van jeugd meer ruimte ontstaat. Het gaat dan om een bedrag van jaarlijks € 405K wat kan ingaan per 2017. Betekent wel dat bij de Wmo gekeken moet worden hoe dit op te vangen.

MAATREGELN WMO

Wmo: Verwijzing

W01 Indicatiestelling

We gaan kijken of wij als gemeente een grens kunnen stellen aan de hoeveelheid ondersteuning en zorg die een cliënt ontvangt. Dat zal niet bij alle zorgvormen kunnen, maar bij de Ondersteuning zelfstandig leven en Ondersteuning maatschappelijke deelname is dit een optie. Te denken valt aan het naar beneden afronden van de indicaties. Er wordt op dit moment in halve uren geïndiceerd en bij twijfel over het aantal in te zetten uren ondersteuning, met name OZL, naar boven afgerond (ten voordeel van

de cliënt). Voorstel is om naar beneden af te ronden. Het is lastig in te schatten hoeveel besparing dit oplevert.

En wij stellen voor bij indicatiestelling iets vaker te vragen om een medische diagnose (door huisarts of specialist) als grondslag. Bij psychosociale problematiek is er nu soms inhoudelijke twijfel (ook na medisch advies van 'eigen' arts) en dan wordt wel zorg ingezet.

Deze maatregelen samen kunnen een besparing opleveren van € 100K in 2017 tot € 300K vanaf 2018. Deze maatregel heeft effect op de begrotingsposten OZL 1 (€ 2,0 mln) en OZL 2 (€ 3,0 mln).

Wmo: Van maatwerk naar voorliggend

W02 Dag- en vrijetijdsbesteding: voorliggende voorziening voor allochtone ouderen e.a.

Van de 100 meldingen per week is ruim 35% een allochtone oudere. De helft daarvan kan, naar schatting, voorliggend ondersteuning worden aangeboden (als dat er is). Er van uitgaande dat ook voorliggende voorzieningen geld kosten, schatten wij in dat 5% van de huidige OMD-middelen bespaard kan worden door voor allochtone ouderen voorliggend aanbod te organiseren. Vraagt naar verwachting nog wel om verdere uitbreiding van de AVEM-groepen (Allochtone vrouwen en mannen) of ander extra aanbod. Deze maatregel kan ons in 2017 al een bedrag van € 100K besparen, oplopend tot € 200K vanaf 2018.

Daarnaast is de schatting dat nog 1% voor de doelgroep psychiatrisch patiënten voorliggend kan worden georganiseerd. En we zijn met een aantal organisaties die dagbesteding (OMD) verzorgen aan het kijken of zijn ook voorliggend aanbod kunnen realiseren. Dit met als doel het voorliggende aanbod uit te breiden, zodat minder snel en vaak voor een maatwerkvoorziening hoeft te worden geïndiceerd. Nadat wij in 2017 een nadere analyse uitvoeren van het cliëntenbestand en de vraag van cliënten, kunnen wij in de begroting 2018 verder duiding geven aan deze te verwachten besparing. Daarvan schatten wij in vanaf 2018 een bedrag van € 200K te kunnen ombuigen. Deze maatregelen hebben effect op de begrotingsposten OMD 1 (€ 3,0 mln) en OMD 2 (€ 1,1 mln).

W03 Dag- en vrijetijdsbesteding: inzetten mantelzorgondersteuning

Samen met SIZT wordt gekeken naar inzet van studenten verpleegkunde bij individuele en groepsbegeleiding om mantelzorgers te ontlasten. Het gaat daarbij om jaarstages (van gemiddeld 28 uur per week) waarbij de gebruikelijke eisen voor de stage-biedende organisatie en professionele begeleiding gelden. De berekening van SIZT wat dit zou kunnen opleveren is heel optimistisch. Wij gaan uit van € 50K in 2017, oplopend tot € 100K vanaf 2018. Deze maatregel heeft effect op de begrotingsposten OMD 1 (€ 3,0 mln) en OMD 2 (€ 1,1 mln).

W04 Afspraken met Mediant over behandeling (Zvw) allochtone ouderen

Er is op dit moment overleg met Mediant dat zij zichzelf beter toerusten om allochtone ouderen te kunnen behandelen. Dit is een voorziening van Zorgverzekeringswet die feitelijk ook voorliggend is. Er komen veel ouderen bij team Wmo die uit behandeld zijn omdat Mediant geen passende hulp kan bieden. Dan komen ze bij ons voor OZL en/of OMD. Wanneer wij hierover in 2017 goede afspraken weten te maken, levert ons dit naar schatting zo'n € 100K in 2018 op tot € 200K vanaf 2019. Deze maatregel heeft effect op de begrotingsposten van zowel OZL 1 en 2 als OMD 1 en 2 (zie hierboven voor de bedragen).

Wmo: Overig

W05 VTT onderbrengen in begroting Wmo

Dit is het effect van maatregel J10. Op dit moment wordt intensief overleg gevoerd met VTT over hun rol en positie in relatie tot dat van de gemeenten. Wat doet de gemeentelijke toegang en wat doet VTT. Afgelopen periode is extra inzet gepleegd om een wachtlijst weg te werken. Evenals bij onze toegang ziet ook VTT een toename aan casussen (en crisissen). Daarvoor is structureel meer geld geraamd vanaf 2017, wat ons € 20K extra kost, waardoor de begrotingspost VTT uit komt op een bedrag van € 425K.

W06 Invaliden parkeerkaarten

Als gemeente verschaffen wij onze inwoners die dat nodig hebben invaliden parkeerkaarten. Bij elke aanvraag wordt een medisch advies opgevraagd. Wij willen dit voortaan niet meer bij elke aanvraag doen. Soms is het overduidelijk dat een invaliden parkeerkaart nodig is, en dan kunnen wij ons (en de inwoner) de kosten voor een medisch advies besparen. Ook is te overwegen de bijdrage voor de medische advisering te verhogen. Omdat dit een onwenselijke drempel kan opwerpen, zijn wij daar niet voor. Wel willen wij kritisch zijn op de indicatiestelling, omdat wij naar verhouding veel invaliden

parkeerkaarten verstrekken. Het college verwacht dat beide maatregelen een bedrag van € 25K kan opleveren (vanaf 2018).

W07 (Arbeidsmatige) dagbesteding

Wij willen onderzoeken wat de mogelijkheden zijn voor initiatieven op de grens van Wmo en Participatiewet als het gaat om dagbesteding (Ondersteuning Maatschappelijke Deelname) vanuit de Wmo en arbeidsmatige dagbesteding of werkzaamheden verrichten vanuit de Participatiewet voor mensen met (een zekere) loonwaarde. In de praktijk is dit een grijs gebied. Enerzijds omdat mensen zich nog kunnen ontwikkelen na het 18^e levensjaar. Anderzijds omdat mensen toch kwetsbaar blijven en door bijvoorbeeld veranderende omstandigheden in hun leven tijdelijk niet het niveau, vereist voor de Participatiewet, halen. Wij moeten voorkomen dat mensen die toch arbeidsvermogen hebben (ontwikkeld) in de dagbesteding blijven. Daarom moet er bij de begeleiding van deze mensen constant aandacht zijn voor de ontwikkeling richting reguliere arbeidsmarkt. Op dat moment zou de klant geplaatst moeten worden op een reguliere baan met ondersteuning. Het idee is dat hierdoor meer respect en kansen voor de betrokkenen ontstaat wat weer bijdraagt aan hun eigenwaarde, zelfstandig functioneren en beter op hun plek komen.

Deze maatregel is op dit moment niet te kwantificeren in een bedrag, maar het nadere onderzoek zal dit moeten uitwijzen.

W08 Huishoudelijke ondersteuning vanaf 2018

Huishoudelijke ondersteuning (HO) moet per 1 januari 2018 opnieuw worden ingekocht, waarbij het streven is een koppeling te maken met de aanbesteding voor jeugdhulp, OZL en OMD (integrale aanbesteding, zie J09). Een verlenging per 1 januari 2018 is niet mogelijk. Bij de nieuwe inkoop voor HO hebben wij rekening te houden met de uitspraken die in mei 2016 zijn gedaan door de Centrale Raad van Beroep (CRvB) en de Algemene Maatregel van Bestuur (AMvB) die per 1 april 2017 in gaat. De uitspraken van de CRvB (en de daarop gevolgde jurisprudentie) heeft uitgesproken dat gemeenten mogen toekennen in resultaatsgebieden, maar dat een duidelijke maatstaf is vereist (activiteit, frequentie en tijd). En de AMvB ziet er op toe dat wij een reële prijs vaststellen voor een Wmo-dienst en legt de Code Verantwoord Marktgedrag vast in nadere regels.

Het college inmiddels een besluit genomen over de nieuwe inkoop van HO per 2018. Een van de belangrijkste wijziging daarin is de inkoop van wassen en strijken. Deze maken op dit moment geen onderdeel uit van de HO basis. Hiervoor is een algemene voorziening in de vorm van dienstenbonnen ingericht. Deze laatst genoemde vorm is juridisch niet langer te handhaven. Daarom gaat de gemeente in 2018 de wasverzorging (naar alle waarschijnlijkheid) onderbrengen bij de maatwerkvoorziening Huishoudelijke Ondersteuning, als onderdeel van de HO basis. Een voordeel van het onderbrengen van de wasverzorging in het basispakket is dat het administratief minder werk is, zowel voor de aanbieders als voor de gemeenten. Een ander voordeel is dat aanbieders meer speelruimte hebben om resultaatgericht te kunnen werken.

De andere belangrijke wijziging is dat wij meerkosten zullen hebben als gevolg van de prijsstijging (conform AMvB) van het basistarief. Dit komt neer op € 330.000,- structureel. Er van uitgaande dat het huidige HHT-budget € 500.000 volstaat voor de inzet van de wasverzorging binnen het basispakket (daar zijn we wel vanuit gegaan bij berekening van de prijs), levert dat geen meerkosten op.

We verwachten dat we voor de 'herindicaties' van dienstenbonnen naar wasverzorging tijdelijk extra ondersteuning nodig hebben. De extra kosten worden geschat op € 100.000 incidenteel voor 2018.

MAATREGELN ALGEMEEN

A01 Meer Pgb verstrekken in relatie tot handhaving

In de verordening hebben wij opgenomen dat het tarief voor Persoonsgebonden budget (Pgb) 20% lager ligt dan het tarief voor Zorg in natura (Zin). Dit betekent dus dat Pgb goedkoper is dan Zin. Desondanks hebben college en gemeenteraad in *Met respect...* opgenomen dat zij de financiering van Pgb willen terugdringen omdat de kwaliteit daarvan niet (goed) te controleren is.

Met name voor jeugdigen en gezinnen kan Pgb echter een prima vorm van financiering zijn, waarmee meer maatwerk geleverd kan worden. Wanneer wij echter onze begroting bekijken, blijkt dat er weinig Zorg in natura wordt ingezet dat kan worden omgebogen naar een Persoonsgebonden budget. Dit komt hoofdzakelijk doordat wij met veel zorgaanbieders een contract hebben voor Zorg in natura. De zorgvorm waarbij het beste een ombuiging van Zin naar Pgb kan plaatsvinden is OZL en OMD en dat wordt vanuit de Jeugdwet veel minder ingezet dan vanuit de Wmo.

Toch willen wij wel onderzoeken wat de mogelijkheden zijn van Pgb en denken hiermee een financieel voordeel te kunnen halen van € 50K in 2017 tot € 100K vanaf 2018. Wij willen het effect daarvan wel goed blijven monitoren. Deze maatregel heeft effect op de begrotingsposten van OZL 1 en 2 en OMD 1 en 2, van zowel Jeugd als Wmo.

Meer Pgb verstrekken, vraagt wel om extra inzet op handhaving (zie ook NB02). Daarnaast wordt er op dit moment ook landelijk hard gewerkt aan een ondersteuningsprogramma voor gemeenten om meer tools te ontwikkelen om een zorgvuldige en controleerbare Pgb verstrekking te kunnen waarborgen. De mogelijke risico's en nadelen worden hierdoor verminderd.

A02 Kosten bewust maken inwoner/ cliënt, verwijzers en aanbieders

Ervaring leert dat mensen vaak geen idee hebben wat de zorg en ondersteuning kost. Wij verwachten dat wanneer inwoners/ cliënten, verwijzers en aanbieders meer kostenbewust zijn, ze de zorg en ondersteuning bewuster inzetten en dat mogelijk minder ingezet wordt. Wat dit in financiële zin oplevert, is lastig aan te geven. Daar komt bij dat de backoffice daartoe ook veel beter ingericht moet worden, zodat wij bedrijfsmatiger kunnen sturen op kosten. Deze maatregel is niet te kwantificeren in een bedrag, maar zal op verschillende begrotingsposten zijn weerslag hebben.

A03 Meer uitgaan van eigen kracht en regie

Wij veronderstellen dat niet alleen onze eigen consultants en regisseurs, maar ook professionals werkzaam bij zorginstellingen, nog meer uit kunnen gaan van eigen kracht en eigen regie van cliënten. Wat kunnen cliënten zelf doen? Dit speelt bij Wmo wellicht minder dan bij Jeugd, doordat vanuit de oude Wmo al langer ervaring is opgedaan met de Kanteling-gedachte. Dat wil zeggen dat mensen niet gevraagd wordt welke voorzieningen/ ondersteuningsvorm men wil, maar wat ze nodig hebben om in het dagelijks leven te kunnen functioneren. Deze maatregel is niet te kwantificeren in een bedrag, maar zal op verschillende begrotingsposten zijn weerslag hebben.

A04 Extra inzet op bekendheid voorliggende voorzieningen (bij huisartsen en consultants)

Wij weten dat veel voorliggende voorzieningen in Hengelo niet bekend zijn bij de consultants, regisseurs en medewerkers van Wijkkracht (speelt bij Wmo minder dan bij Jeugd). Daarom wordt op dit moment ook de zogenaamde Hulpwijzer gemaakt, die professionals moet helpen een weg te vinden in het voorliggend veld. Dit moeten wij ook bij huisartsen, kinderartsen en gecertificeerde instellingen onder de aandacht brengen. Ook communicatie hierover richting cliënten zelf is een aandachtspunt.

Wij verwachten hiermee voor 2018 € 100K en vanaf 2019 € 200K te kunnen besparen. Deze maatregel heeft feitelijk effect op alle begrotingsposten omdat de andere wijze van inkopen van invloed is op alle zorgvormen die wij inkopen. Maar wij boeken dit bedrag op de posten van OZL 1 en 2 en OMD 1 en 2, van zowel Jeugd als Wmo.

A05 Duidelijkheid tussen verschillende wetgevingen

Wij moeten meer zicht en grip krijgen op de grijze gebieden tussen de verschillende wetten: Wet langdurige zorg (Wlz), Zorgverzekeringswet (Zvw), Participatiewet, Wmo en Jeugdwet. De discussie over groepen of casussen waarvan nu onduidelijk is onder welke wet ze vallen of waarover verschil van mening bestaat tussen betrokken instanties is nog lang niet afgerond. Wij streven er naar niet de wetgevingen maar de best passende zorg voor onze inwoners centraal te laten staan. Deze maatregel is niet te kwantificeren in een bedrag, maar zal op verschillende begrotingsposten zijn weerslag hebben.

A06 Adviesraden

In onze begroting is jaarlijks een budget voor de Wmo-clëntenraad en de cliëntenraad Minima opgenomen van elk € 15K (exclusief de huur van de spreekruimte voor de cliëntenraad Minima). Voor de vorig jaar ingestelde Adviesraad Sociaal Domein en voor cliëntparticipatie jeugd is in 2016 en 2017 jaarlijks een bedrag gereserveerd van € 35K Euro uit het innovatiebudget. Beide zijn nieuwe vormen van cliëntparticipatie, die enerzijds mede richting moeten geven aan de transformatie van het sociale domein en anderzijds ook een nieuwe manier van cliëntparticipatie stimuleren. Daarbij is opdracht gegeven om voor het verstrijken van de twee jaar te bezien in hoeverre het budget passend is en of en hoe het structureel moet worden opgenomen in de begroting. Hoewel het nog te vroeg is dit goed te evalueren, denken wij hiervoor vanaf 2018 structureel een bedrag te moeten opnemen in de begroting van € 15K ter financiering van de vrijwilligersvergoedingen en andere bijkomende kosten.

NIEUW BELEID

Nieuw beleid: bedrijfsvoering en correcties

NB01 Bedrijfsvoering

In oktober 2014 heeft de gemeenteraad de nota " Met respect..." vastgesteld. Tegelijkertijd daarmee zijn financiële middelen beschikbaar gesteld voor de uitvoering van deze taken. De formatie is toen berekend op basis van aannames over het aantal meldingen, aanvragen en de tijd die dat in beslag neemt. Wij hebben daar destijds bij aangegeven dat wij in de loop der tijd met een meer adequate inschatting van de benodigde formatie zouden komen. In de afgelopen twee jaar hebben wij veel ervaring opgedaan en hebben wij een goed beeld verkregen van de benodigde formatie om tot een goede zorg en ondersteuning te kunnen komen.

Het grootste deel van de beschikbare formatie wordt ingezet voor onze lokale toegang. Dat zijn onze regisseurs en consulenten die op huisbezoek gaan en de aanvragen beoordelen en regie voeren op het zorg en ondersteuningstraject. Met name de zwaarte van de jeugdproblematiek en de tijd die goede regie daarop vergt hebben wij in 2014, met de aannames die wij deden, niet goed ingeschat. Voor het op een kwalitatief goede wijze uitvoeren van de regierol op jeugd is extra capaciteit nodig. Op dit moment is het met de huidige capaciteit alleen mogelijk de crisissen en zwaardere problematiek op te pakken. Wij zijn van mening dat ook op minder zwaardere casussen goede regie dient plaats te vinden, daarmee kan "erger" worden voorkomen. Goede regie en daarmee sturing is ook noodzakelijk voor het slagen van voorgaande maatregelen (kostenbewust, eigen kracht, voorliggende voorzieningen, samenwerking onderwijs, jeugdkracht, afstemming huisartsen en medisch specialisten). Ook binnen de Wmo is de regierol van groot belang. Daar hebben wij echter een betere inschatting kunnen maken van de capaciteit.

De nodige investering voor regie jeugd wordt geschat op € 400K op jaarbasis, structureel. Daarnaast vragen wij dus voor 2017 eenmalig extra inzet ten behoeve van betere doorverwijzingen door gecertificeerde instellingen (J08), ad. € 70K.

Investeren in toezicht en handhaving kwaliteit Wmo

In de Wet maatschappelijke ondersteuning 2015 is de gemeente verantwoordelijk voor het toezicht op en de handhaving van de wet- en regelgeving. Zowel vanuit beleid als uitvoering is men ervan overtuigd dat investeren in toezicht en handhaving op de kwaliteit van de Wmo zich op den duur terug verdient. Er zijn nu nog te vaak vermoedens dat cliënt, hulpverlener (ZZP-ers) en/of aanbieder geen eerlijk verhaal vertellen, zonder dat daar de vinger op gelegd kan worden. Benodigde investering is voor 2017 t/m 2019 € 234K per jaar en vanaf 2020 € 160K op jaarbasis.

Correctie bedrijfsvoering

In oktober 2014 hebben wij eveneens een inschatting gemaakt van ondersteunende functies. Hiervoor is een stelpost "Overhead PF en IF" van 245.000 opgenomen. Deze stelpost is in de 2015 en 2016 niet gebruikt en ingezet voor kosten die gemaakt zijn voor VTT. Ook voor 2017 en verder zijn deze middelen per abuis ingezet voor VTT met als gevolg dat slechts 70K structureel nog beschikbaar is voor "Overhead PF en IF". Inmiddels is echter duidelijk dat voor een goede sturing en inkoop extra formatie nodig is. Totaal benodigd is 157K, beschikbaar is 70K. Extra benodigd 87K.

NB02 Correctie POH

Zoals bij J07 al is aangegeven hebben wij de afgelopen twee jaar bij 20 huisartsen gewerkt met het inzetten van Praktijk Ondersteuners Huisartsen (POH). Uit monitoring blijkt dat dit effect heeft en dat wij daarmee minder doorverwijzingen hebben gehad naar -vaak duurdere- specialistische jeugdhulp. In de begroting 2017-2020 hebben wij het effect van hun inzet reeds verwerkt, door de begrotingsposten naar beneden bij te stellen (op basis van daadwerkelijke uitgaven). Per abuis is echter verzuimd de kosten van deze praktijkondersteuners, ad. € 205K, op te nemen. Dit repareren wij in deze begrotingswijziging.

NB03 Correctie decembercirculaire

In de septembercirculaire 2016 zijn aan de integratie-uitkering Sociaal domein (onderdelen Wmo 2015 en Jeugd) middelen toegevoegd vanwege het aflopen van het overgangsrecht voor de Wlz-indiceerbaren. In de decembercirculaire zijn deze middelen voor de jaarschijf 2017 specifiek over de gemeenten verdeeld. Voor de gemeente Hengelo betekent dit € 165K extra middelen voor Jeugd en € 0 voor WMO. Vanaf 2018 vindt verdeling plaats via het objectieve verdeelmodel, met verwerking in de meicirculaire 2017.

NB04 Correctie VNG taken jeugdhulp

Op de Buitengewone Algemene Ledenvergadering van de VNG d.d. 30 november is besloten dat de VNG doorgaat met de uitvoering van de taken die de afgelopen jaren bij haar belegd zijn. Het gaat dan om Vertrouwenswerk Jeugd, Luisterend oor, Kindertelefoon, tolkvoorziening voor doven, meeneembare voorzieningen, collectieve financiering van speciale opvanglocaties voor slachtoffers van eengerelateerd geweld, loverboyproblematiek en mensenhandel en het landelijk telefoonnummer Veilig Thuis.

Met ingang van 2018 stopt de huidige financieringsroute via het gemeentefonds. Het geld dat hierdoor vrijvalt zal vanaf dat moment over gemeenten worden verdeeld. Besloten is dat gemeenten vervolgens de VNG voor de uitvoering van de hierboven vermelde taken gaat betalen. Nu blijkt, na verdere bestudering van de circulaire dat, vooruitlopend op dit besluit, de rijksbudgetten 2018 en verder al waren bijgesteld, terwijl wij hier in de begroting aan de kostenkant nog geen rekening mee hadden gehouden. Voor Hengelo bedraagt dit ongeveer € 175K.

Nieuw beleid: Overig

De volgende ontwikkelingen vanuit de Participatiewet hebben geen financieel effect op dit deel van de meerjarenbegroting, maar zijn vanwege de integraliteit wel van belang omdat ze een effect kunnen hebben op (een van) bovenstaande maatregelen.

Verplichte invoering Nieuw Beschut Participatiewet

Met ingang van 1 januari 2017 wordt het bij wet verplicht om uitvoering te geven aan Nieuw Beschut. Deze regeling richt zich op mensen met een arbeidsbeperking die zijn aangewezen op een beschutte werkomgeving en alleen onder aangepaste omstandigheden kunnen werken. Door de wetwijziging kunnen burgers rechtstreeks een indicatie beschut werken aanvragen bij het UWV (zij zijn daarvoor niet meer afhankelijk van de gemeente). Zodra een UWV-indicatie is afgegeven, is de gemeente verplicht over te gaan tot plaatsing, zolang de taakstelling nog niet geheel is ingevuld. Gemeenten krijgen een toevoeging aan het BUIG-budget om beschut werkplekken te realiseren en de loonkosten te dekken. Tevens wordt het Integratiebudget sociaal domein opgehoogd ter dekking van begeleidingskosten en aanpassing van de werkplek. Het college schat echter in dat dit bedrag te laag is om de werkelijke kosten te kunnen dekken. Het risico voor de gemeente zit hem in het feit dat er geen dekkende businesscase is voor de uitvoering. Op het moment dat cliënten van UWV of "niet uitkeringsgerechtigden" op een beschutte werkplek worden geplaatst, moet de gemeente kosten maken, terwijl er geen sprake is van besparing op een uitkering. Momenteel is het moeilijk om dit risico te kwantificeren in concrete bedragen. Dit is volledig afhankelijk van de aantallen die op de gemeente afkomen. Voorlopig kan dekking plaatsvinden vanuit de Rijksbudgetten. Mocht gedurende 2017 blijken dat er door invoering van Nieuw Beschut een overschrijding van de Rijksbudgetten voorzien wordt, wordt dit bijgesteld middels de reguliere Planning en Control cyclus.

Bestrijding kinderarmoede

Het Rijk heeft structureel € 85 mln beschikbaar gesteld voor de inzet van de bestrijding van kinderarmoede. Voor Hengelo betekent dit dat wij vanaf 2017 jaarlijks € 450K extra kunnen uitgeven aan armoedebestrijding voor gezinnen met kinderen in de leeftijd tot 18 jaar met een laag inkomen (120% van de bijstandsnorm). Het college heeft de opdracht gegeven hiervoor met voorstellen te komen en daarbij de doelgroep zelf betrekken. Zodra dit gereed is, zal dit aan de gemeenteraad worden voorgelegd.

Health Impact Bond

Impact Bonds bieden de kans om middels een sterke samenwerking tussen private en publieke partijen, urgente sociale problemen aan te pakken. Momenteel is daarom ook veel interesse in de ontwikkeling van een Health Impact Bond (HIB). De taak voor de zorg- en welzijnssector ligt primair bij ons als gemeente, maar gezien de druk op ons budget en de stijgende kwaliteitseisen van de zorg, kan een HIB als instrument een belangrijke rol spelen bij het verbeteren van het zorgaanbod tegen lagere kosten. Wij voeren op dit moment een verkenning uit naar de mogelijkheid een Impact Bond te starten rondom het thema 18-/18+. Een Impact Bond zou een rol kunnen spelen bij de focus op alle drie de pijlers. Door passende hulp te verlenen aan jongeren kan verder worden gekeken dan losse aspecten van de zorg, maar naar de bredere behoefte aan hulp. Tevens worden innovatieve en kwalitatief getoetste interventies gefinancierd op basis van uitkomsten.

AANVULLENDE MAATREGELEN

AM01 Minder begeleid en meer beschermd wonen

We zijn momenteel bezig met een onderzoek naar beschermd en begeleid wonen voor mensen met een psychische of psychosociale beperking. Een aantal hebben het afgelopen jaar nieuwe vestigingen geopend in de Gemeente Hengelo. Ze hebben een regionale functie. Een aantal boden voorheen (vanuit de AwbZ) beschermd wonen, maar focussen zich sinds 2015 alleen op begeleid wonen. Zij hebben geen subsidierelatie met centrumgemeente Enschede voor financiering van beschermd wonen (en cliënten zijn niet door CIMOT geïndiceerd), maar ontvangen van ons geld voor begeleid wonen (op grond van een indicatie OLZ). Ook inwoners van andere gemeenten komen hiervoor naar Hengelo en worden Hengelose inwoners. In Hengelo gaat € 1,2 mln om in begeleid wonen voor ongeveer 50 cliënten. De vraag is of deze cliënten terecht begeleid wonen of dat het eigenlijk meer gaat om beschermd wonen.

In 2017 zullen wij deze cliënten opnieuw indiceren (ze hebben allemaal een indicatie tot 31 december 2017). Deze herindicaties vergen een heel degelijk onderzoek, bij voorkeur met inschakeling van een externe psycholoog of psychiater. Als blijkt dat de indicatie beschermd wonen is, moeten we dat ook indiceren. Dat is namelijk de meest geschikte adequate voorziening (dus een passende bijdrage in de compensatie van de beperkingen). Het college is ook verplicht een adequate voorziening te leveren, die veilig, cliëntgericht en doelgericht is. Als instelling/cliënt de indicatie beschermd wonen niet wil, is men daar vrij in (college kan ze niet verplichten gebruik te maken van een beschermd wonen instelling), maar consequentie is dan wel dat er ook geen andere voorziening (OZL, OMD, HO) etc. geïndiceerd wordt. Cliënten kunnen dus niet langer zelf kiezen welke voorziening zij geïndiceerd krijgen. Bij deze herindicatie moet het college aangeven dat ze, op grond van voortschrijdend inzicht, een gewijzigde lijn uitzet omdat ze de verkeerde lijn gekozen heeft bij de indicaties 2016. Dat valt wel te motiveren. Als blijkt dat het merendeel van de cliënten toch onder beschermd wonen valt, moet de bekostiging hiervan plaatsvinden uit de middelen die Enschede ontvangt voor beschermd wonen.

Een eerste grove inschatting is dat zeker 1/3 van de cliënten daarmee naar beschermd wonen zou gaan, waarmee we ongeveer € 400K zouden kunnen besparen. Deze maatregel heeft effect op de begrotingsposten van zowel OZL 1 (€ 2,0 mln) en OZL 2 (€ 3,0 mln).

AM02 Inboeken te ontvangen middelen van het Rijk (o.a. compensatieregeling)

Zoals in de inleiding al is aangegeven kunnen gemeenten die niet uitkomen met hun budget voor voogdijkinderen en 18-plussers extra geld krijgen van het rijk. Het gaat om gemeenten die (substantieel) nadeel ondervinden van het (historische) verdeelmodel. Een deel van de middelen voor jeugd wordt namelijk historisch verdeeld (op basis van T-2 systematiek). Het gaat om de middelen voor kinderen met een voogdijmaatregel en meerderjarigen (18+) die op grond van de Jeugdwet nog jeugdhulp ontvangen (verlengde jeugdzorg). Vanwege het woonplaatsbeginsel dat voor deze groep afwijkt van de basisregel (woonplaats van ouder met gezag) kunnen de kosten daarvoor namelijk ongelijkmatig verdeeld zijn over gemeente. Wij zien over 2016 de kosten in Hengelo van met name de 18+ doelgroep enorm stijgen. Wanneer het historisch budget 2018 (gebaseerd dus op 2016) niet mee stijgt (dit weten wij naar verwachting pas bij de meicirculaire 2017) moeten wij kijken of wij in aanmerking komen voor de compensatieregeling over 2016.

Voogdij

We verwachten voor voogdij over 2016 in aanmerking te komen voor extra middelen, hetzij via de compensatieregeling of via extra Rijksbudget (meicirculaire). Hoogte van het te kort is ongeveer € 500K wat dus gecompenseerd zou moeten worden vanaf 2018 op te nemen in de kadernota.

Regeling 18+

Deze cijfers zijn moeilijker te analyseren. Onze inschatting is dat we in 2016 ongeveer € 250K meer hebben uitgeven dan het Rijksbudget. Echter geldt er een drempel om in aanmerking te komen voor deze regeling van € 250K. We verwachten dus net niet in aanmerking te komen voor de compensatie regeling. Maar als alle aanbieders hun aantallen keurig aanleveren aan het CBS zou het rijksbudget van 2018 (gebaseerd op 2016) met € 250K.

Het college zal beide bedragen (samen € 750K) inboeken als te ontvangen middelen van het Rijk.

AM03 Overige aanvullende maatregelen

Gezien het grillige verloop van de uitgaven en inkomsten binnen het sociaal domein zal ons college de komende tijd de mogelijkheid van nog meer aanvullende maatregelen verkennen, zowel inhoudelijk, juridisch als financieel. Dit zullen ook maatregelen zijn die gevolgen kunnen hebben voor de zorg en ondersteuning aan onze inwoners. Hierbij denken wij aan:

Geen verlengde jeugdzorg meer inzetten

Dat betekent dat als een cliënt 18 wordt, hij/zij geen (verblijfs)indicatie meer krijgt vanuit de Jeugdwet. Er zijn gemeenten die hier heel strak in zijn. Het kan wel zijn dat dan (deels) een beroep wordt gedaan op de Wmo, maar mogelijk is juist de Zorgverzekeringswet of Wet langdurige zorg aan de orde.

Geen inwoners uit andere gemeenten 'overnemen'

Zoals hierboven geschetst zijn niet alle cliënten die bij Wopit of B2B wonen afkomstig uit Hengelo. Ze worden echter wel Hengelose inwoners, waarvoor wij als gemeente betalen. In hoeverre kunnen we de komst van mensen uit andere gemeenten een halt toeroepen? Of de gemeenten van herkomst voor de kosten op te laten betalen?

Minder begeleid en meer Wlz

Vergelijkbaar met de aanvullende maatregel AM01 (minder begeleid en meer beschermd wonen) gaan wij ook kijken of er indicaties begeleid wonen zijn afgegeven die misschien eerder Wlz zouden moeten zijn. In hoeverre kunnen we de indicatiestelling aanpassen? Of deze kosten niet langer financieren en de rekening doorsturen naar zorgkantoor Menzis?

Voorkomen van extra verblijfsplekken

Daarnaast zijn er een aantal maatregelen te bedenken –of ze juridisch mogelijk zijn is nog maar de vraag- die voorkomen dat er zich in Hengelo meer instellingen vestigen die verblijf bieden. Zo kun je denken aan het inkopen van een maximum aantal verblijfsplekken of het niet langer verlening van vergunningen voor aanbieders van verblijf. Of geen grond meer verkopen aan deze aanbieders.

NIET GEKOZEN MAATREGELEN

Het college heeft ook onderstaande maatregelen uitgewerkt en in overweging genomen, maar adviseert de gemeenteraad deze niet te nemen.

Ngm01 WTCG-middelen: 50% eigen risico

Met de overheveling van de oude WTCG-middelen (van de Wet Tegemoetkoming Chronisch zieken en Gehandicapten) hebben wij er via vaststelling van *Met respect...* voor gekozen deze middelen in te zetten voor een collectieve (aanvullende) zorgverzekering. Via het aanvullend pakket kunnen veelvoorkomende meerkosten van inwoners met een chronische ziekte en/of beperking gedekt worden bij de zorgverzekeraar. Zowel directe kosten als het eigen risico zijn opgenomen in de collectiviteit. Wij kunnen er als gemeente voor kiezen om niet de (volledige) eigen risico hier onder te brengen, maar mensen dit (voor een deel) zelf te laten betalen.

Uitgaande van het huidige aantal verzekerden dat voor vergoeding van het eigen risico in aanmerking komt (dat zijn er 2.020), kan dat evt. neerkomen op een bezuiniging van:
 $2.020 \times \text{€ } 30,50 \text{ per maand} = \text{€ } 61.610 \text{ per maand}$ en $\text{€ } 739.320$ op jaarbasis bij een volledige vergoeding. De helft hiervan is dus $\text{€ } 369.660$. Dit bedrag kan echter niet als netto voordeel ingeboekt worden. Op het moment dat wij deze maatregel doorvoeren zal een deel van de doelgroep overstappen naar een lager pakket, wat tot gevolg kan hebben dat ze een beroep doen op de bijzondere bijstand voor medische kosten (omdat de voorliggende voorzieningen niet meer voldoende dekkend is). Onze inschatting is dat wij ongeveer $\text{€ } 180\text{K}$ zouden kunnen inboeken als 'besparing', waarbij een grote marge van onzekerheid zit.

Het college kiest hier dan ook niet voor. Wij zijn van mening dat het deels moeten betalen van eigen risico voor deze inwoners al snel leidt tot financiële problemen en mogelijk zorgmijdend gedrag. Wij zijn van mening dat de gevolgen daarvan uiteindelijk toch weer bij ons als gemeente terecht komen (door verstrekken van bijzondere bijstand of hulp en ondersteuning).

Ngm02 Meer Pgb verstrekken in relatie tot handhaving én uitvoering zonder SVB (variant 2)

Aanvullend op maatregel A01 kan ook overwogen worden om het beheer van de Persoonsgebonden budgetten weg te halen bij de Sociale Verzekeringsbank (SVB). Vanuit het Rijk zijn wij op dit moment verplicht dit door de SVB te laten uitvoeren. Aangezien veel gemeenten hier ontevreden over zijn, vindt op dit moment een onderzoek plaats naar mogelijke alternatieven. Vooruitlopend daarop zouden college en gemeenteraad kunnen overwegen de controle en het beheer zelf ter hand te nemen (zoals ook de gemeente Maastricht doet).

Deze maatregel is niet te kwantificeren in een bedrag, maar zal op verschillende begrotingsposten zijn weerslag hebben. En deze maatregel zal ons in eerste instantie ook geld kosten, omdat wij niet verwachten de uitvoeringskosten op dit moment vanuit het Rijk vergoed te krijgen.

CONCLUSIE

Met de in deze notitie voorgestelde maatregelen zijn wij van mening alle maatregelen te hebben doorgenomen die wij op dit moment verantwoord vinden. De meeste maatregelen zullen niet direct gevolgen hebben voor de zorg en ondersteuning aan onze inwoners. Dit is wat wij vooralsnog zoveel mogelijk willen beperken.

De voorgestelde maatregelen zullen goed worden gemonitord en daarover zal het college via de gebruikelijke planning en control-cyclus verantwoording afleggen aan de gemeenteraad, zowel kwantitatief als kwalitatief.

Het totaal van de financiële effecten van de bovengenoemde maatregelen, voor zover ze een financiële vertaling kennen, blijkt echter niet voldoende te zijn om de meerjarenbegroting 2017-2020 sluitend te krijgen.

Voorstellen	2017	2018	2019	2020
Totaal Transformatie / innovatie	450	840	1726	1740
Totaal maatregelen Jeugd	560	1835	2660	2730
Totaal maatregelen Wmo	-175	-180	20	20
Totaal maatregelen Algemeen	50	185	285	285
Totaal nieuw beleid	-760	-1101	-1101	-1027
Totaal aanvullende maatregelen	0	1.400	1.400	1.400
Totaal maatregelen	125	2.979	4.990	5.148
Saldo bij ongewijzigd beleid	-5.095	-5.451	-5.577	-5.544
Nieuw saldo na maatregelen	-4.970	-2.472	-587	-396

- = nadeel; bedragen * € 1.000

Ombuigingen 2017

Voor 2017 kan slechts een klein deel van de korting opgevangen worden met de voorgestelde maatregelen. Een aantal projecten die in 2016 zijn gestart zullen naar verwachting in 2017 een financieel resultaat laten zien, zoals de pilot 'Praktijkondersteuning Huisartsen' en de lef-projecten 'Doe-gebied' en 'Dag- en vrijetijdsvoorzieningen' (voorliggende voorzieningen voor allochtone ouderen en inzet op mantelzorgondersteuning). Ook de extra inzet die het college voor 2017 voorstelt op 'Handhaving' en 'Regierol jeugd' zal direct een financieel effect hebben. De meeste maatregelen die het college voorstelt, zullen echter pas effect sorteren vanaf 2018 en verder.

Dit betekent dat het college voor 2017 een tekort voorziet van bijna € 5 mln, wat zij wil dekken uit de reserve Sociaal Domein, waarvan de stand ultimo 2016 € 4,8 mln bedraagt. Het restant komt uit de algemene reserve.

Ombuigingen 2018 en 2019

Ook voor 2018 en 2019 zijn de maatregelen die het college voorstelt niet toereikend om de noodzakelijke ombuigingen te realiseren. Voor 2018 voorziet het college een tekort van € 2,5 mln en voor 2019 € 586K dat ze ook uit de Algemene reserve wil dekken.

Hieruit moeten we concluderen dat we de budgettaire neutraliteit voor het sociale domein de eerstkomende jaren niet kunnen handhaven. Zoals hiervoor al aangegeven kan het college geen aanvullende maatregelen bedenken die geen vergaande gevolgen zullen hebben voor de zorg en ondersteuning aan onze inwoners.

Zoals hiervoor al aangegeven, worden de verwachte tekorten betrokken bij het opstellen van het financieel perspectief 2018-2021. Indien te zijner tijd blijkt dat de kosten in de toekomst lager uitvallen dan wij nu verwachten of wij meer inkomsten incasseren, zal het hieraan gelieerde voordeel altijd als eerste ten gunste van de algemene reserve komen tot aan het nu onttrokken bedrag.

2020 en verder

Om structureel het gat te dichten vanaf 2020, ad. € 396K, wil het college een taakstellende bezuinigingsopdracht meegeven die bij de kadernota 2020-2024 verder moet worden ingevuld. Wij verwachten de komende twee à drie jaren meer inzicht te krijgen in de kosten en baten en de effecten van de hier voorgestelde maatregelen, om voor 2020 een juist advies te kunnen geven.

Dit om ervoor te zorgen dat we weer kunnen voldoen aan het uitgangspunt 'budgetneutraliteit binnen het sociaal domein'.

Het aangepaste financiële overzicht ziet er dan als volgt uit:

Sociaal domein (Wmo en Jeugdzorg)	2017	2018	2019	2020
Saldo sociaal domein bij ongewijzigd beleid	-5.095	-5.451	-5.577	-5.544
Maatregelen sociaal domein	125	2.979	4.990	5.148
Overige aanvullende maatregelen binnen het sociaal domein (AM04)		P.M	P.M	P.M
Taakstellende opgave binnen het sociaal domein		0	0	396
Dekking uit Algemene reserve sociaal domein (per 31/12/15 € 4.509.000)	4.849	0	0	0
Afdekken incidenteel tekort uit algemene reserve	121	2.472	587	0
Subtotaal Sociaal domein (Wmo en Jeugdzorg)	0	0	0	0

BIJLAGE I

Afkortingen

Wmo	Wet maatschappelijke ondersteuning
Wlz	Wet langdurige zorg
Zvw	Zorgverzekeringswet
OZL	Ondersteuning zelfstandig leven (individuele begeleiding)
OMD	Ondersteuning maatschappelijke deelname (dagbesteding en dagopvang)
KDV	Kortdurend verblijf
DBC	Diagnose behandel combinatie
JB	Jeugdbescherming
JR	Jeugdreclassering
SVB	Sociale verzekeringsbank
VNG	Vereniging Nederlandse gemeenten
NDSO	Netwerk Directeuren Sociaal Domein
G32	32 Grote gemeenten die samenwerken
WTCG	Wet Tegemoetkoming Chronisch zieken en Gehandicapten

Wetgevingen

Jeugdwet:

Gemeenten zijn verantwoordelijk voor vrijwel alle vormen van jeugdhulp. Bijvoorbeeld hulp aan huis bij (opgroei)problemen in het gezin of aan jongeren met een (verstandelijke) beperking, stoornis of (psychische) aandoening. Maar ook hulp aan kinderen die (tijdelijk) niet langer bij hun ouders kunnen blijven. Door de jeugdhulpplicht moeten gemeenten in ieder geval:

- De jeugdige adviseren welke hulp het beste past;
- Samen met de jeugdige de goede vorm van jeugdhulp kiezen;
- Zorgen dat de gekozen jeugdhulp ook echt beschikbaar is.

Wet maatschappelijke ondersteuning:

Gemeenten zijn verantwoordelijk voor de ondersteuning van mensen die niet op eigen kracht zelfredzaam zijn. Het doel van de wet is om mensen zo goed mogelijk in staat te stellen om deel te nemen aan de samenleving. Het gaat bij ondersteuning vanuit de Wmo bijvoorbeeld om:

- Huishoudelijke ondersteuning, hulpmiddelen (zoals rolstoelen), begeleiding en dagbesteding;
- Ondersteuning om de mantelzorger tijdelijke te ontlasten;
- Een plaats in een beschermde woonomgeving voor mensen met een psychische stoornis;
- Opvang in geval van huiselijke geweld en mensen die dakloos zijn.

Wet langdurige zorg:

Deze wet is bedoeld voor mensen die de hele dag intensieve zorg of toezicht nodig hebben (thuis of in een instelling). Bijvoorbeeld ouderen met vergevorderde dementie of mensen met een verstandelijke, lichamelijke of zintuiglijke beperking. Iedereen die in Nederland woont of werkt is automatisch verzekerd voor de Wlz. In elke regio is een zorgkantoor verantwoordelijk voor de Wlz-zorg en de indicaties daarvoor.

Zorgverzekeringswet:

Deze wet stelt een zorgverzekering verplicht voor iedereen die verzekerd is voor de Wet Langdurige zorg. De financiering van de zorgverzekering vindt plaats door middel van een nominale premie en een inkomensafhankelijke bijdrage. Vanuit de zorgverzekering wordt niet alleen uw kosten voor huisarts, tandarts en ziekenhuis betaald, maar ook de kosten voor persoonlijke verpleging en verzorging (thuiszorg).

Participatiewet:

Gemeenten zijn verantwoordelijk voor alle mensen die kunnen werken maar daarbij wel ondersteuning nodig hebben. Van gemeenten wordt verwacht dat zij deze groeiende doelgroep ondersteuning biedt zodat zij aan de slag gaan. Waar nodig is er ondersteuning om het salaris aan te vullen (inkomensondersteuning). Het gaat om mensen met en zonder arbeidsbeperking.

BIJLAGE II
Bijdrage van maatregelen aan visie en uitgangspunten

		Op maat, passend bij mogelijkheden en specifieke situatie	Zo snel mogelijk, zo licht mogelijk en zo dichtbij mogelijk	Versterken van eigen kracht van mensen en omgeving	Eén huishouden, één plan en waar nodig één regisseur	Integrale wijkteams inzetbaar	Inzet op welzijn, mantelzorgers en vrijwilligers	Verhogen van doelmatigheid en minder bureaucratie	Ruimte voor en vertrouwen in professionals	Van maatwerk naar algemeen	Gemeentelijke toegang tot maatwerk
T01	Innovatiebudget bijstellen										
J01	Samenw. onderwijs-indicatie en zorg op school	X	X		X					X	
J02	Lef-project Doe boerderij	X	X	X						X	
J03	Vorbereid ouderschap-(v)echtscheidingen		X	X						X	
J04	Jeugdkracht	X	X	X		X				X	
J05	Intensieve zorgtrajecten	X			X			X			X
J06	Meer ambuland (via jeugdhulp)	X	X		X				X		X
J07	Minder doorverwijzing door huisartsen	X	X			X					
J08	Betere doorverwijzingen door gecertificeerde instell.	X	X		X						
J09	(Tariefstelling) inkoop 2019			X	X			X	X		
J10	VTT onderbrengen in begroting Wmo										
W01	Indicatiestelling	X	X	X							
W02	Dag- en vrijetijdsbesteding: allochtone ouderen		X	X		X				X	
W03	Dag- en vrijetijdsbesteding: mantelzorgondersteun.		X	X		X	X			X	
W04	Afspraken Mediant allochtone ouderen		X						X	X	
W05	VTT onderbrengen in begroting Wmo										
W06	Invaliden parkeerkaarten	X						X			
W07	(Arbeidsmatige) dagbesteding	X	X	X							X
W08	Huishoudelijke ondersteuning vanaf 2018	X	X	X				X			
A01	Meer Pgb verstrekken icm handhaving	X		X				X			
A02	Kostenbewustheid cliënt, verwijzers en aanbieders		X					X	X		X
A03	Meer uitgaan van eigen kracht en regie			X			X				
A04	Extra inzet bekendheid voorliggende voorzieningen			X		X	X			X	
A05	Duidelijkheid tussen verschillende wetgevingen	X						X			
A06	Adviesraden										
NB01	Bedrijfsvoering (inzet regisseurs)	X	X	X	X				X	X	X
NB02	Correctie POH										
NB03	Correctie decembercirculaire										
NB04	Correctie VNG taken jeugdhulp										
AM01	Minder begeleid meer beschermd wonen	X			X						
AM02	Inboeken te ontvangen middelen van het Rijk										

Voorstellen Begrotingswijziging Sociaal Domein 2017

Nr	Voorstel	2017	2018	2019	2020
----	----------	------	------	------	------

Maatregelen Transformatie / innovatie					
T01	Innovatiebudget bijstellen	450	840	1.726	1.740
Totaal Transformatie / innovatie		450	840	1.726	1.740
Jeugd: Preventie en vroegsignalering					
J01	Samenwerking onderwijs - indicatiestelling en zorg op school	50	150	150	150
Jeugd: Van Maatwerk naar voorliggend					
J02	Lef-project Doe boerderij		175	175	175
J03	Voorbereid ouderschap - (v)echtscheidingen		25	50	50
J04	Jeugdkracht		200	300	300
Jeugd: Jeugdhulp					
J05	Intensieve zorgtrajecten	100	200	200	200
Jeugd: Verblijf (24-uursvoorziening)					
J06	Meer ambulante		300	300	300
Jeugd: Verwijzing door externen					
J07	Minder doorverwijzing door huisartsen	75	150	150	150
J08	Betere doorverwijzingen door gecertificeerde instellingen	-70	230	230	300
Jeugd: Overig					
J09	(Tariefstelling) Inkoop 2018			700	700
J10	VTT onderbrengen in begroting Wmo	405	405	405	405
Totaal maatregelen Jeugd		560	1.835	2.660	2.730
Wmo: Verwijzing					
W01	Indicatiestelling	100	300	300	300
Wmo: Van maatwerk naar voorliggend					
W02	Dag en vrijetijdsbesteding: allochtone ouderen e.a.	100	400	400	400
W03	Dag- en vrijetijdsbesteding: inzetten mantelzorgondersteuning	50	100	100	100
W04	Afspraken Mediant allochtone ouderen		100	200	200
Wmo: Overig					
W05	VTT onderbrengen in begroting Wmo	-425	-425	-425	-425
W06	Invaliden parkeerkaarten		25	25	25
W07	(Arbeidsmatige) dagbesteding				
W08	Effect aanbesteding WMO HO		-430	-330	-330
Totaal maatregelen Wmo		-175	70	270	270
Maatregelen Algemeen					
A01	Meer Pgb variant 1 verstrekken icm handhaving	50	100	100	100
A02	Kosten bewust maken cliënt, verwijzers en aanbieders				
A03	Meer uitgaan van eigen kracht				
A04	Extra inzet op bekendheid voorliggende voorzieningen		100	200	200
A05	Duidelijkheid tussen verschillende wetgevingen				
A06	Adviesraden		-15	-15	-15
Totaal maatregelen Algemeen		50	185	285	285
Nieuw beleid: bedrijfsvoering en correcties					
NBF01	Bedrijfsvoering	-721	-721	-721	-647
NBF02	Correctie POH (resultaat reeds in begrotingswijziging 2016 verwerkt kosten ni	-205	-205	-205	-205
NBF03	Correctie decembercirculaire	166			
NBF04	Correctie VNG taken jeugdhulp	0	-175	-175	-175
Totaal nieuw beleid		-760	-1.101	-1.101	-1.027
Aanvullende maatregelen					
	Minder begeleid en meer beschermd wonen		400	400	400
	Verwachte extra middelen van het Rijk		750	750	750
Totaal aanvullende maatregelen		0	1.150	1.150	1.150
Saldo bij ongewijzigd beleid					
	Jeugd	-5.037	-4.849	-4.849	-4.846
	Wmo	-58	-602	-728	-698
Saldo totaal		-5.095	-5.451	-5.577	-5.544
Voorstellen					
	Totaal Transformatie / innovatie	450	840	1726	1740
	Totaal maatregelen Jeugd	560	1835	2660	2730
	Totaal maatregelen Wmo	-175	70	270	270
	Totaal maatregelen Algemeen	50	185	285	285
	Totaal nieuw beleid	-760	-1101	-1101	-1027
	Totaal aanvullende maatregelen	0	1.150	1.150	1.150
Totaal maatregelen		125	2.979	4.990	5.148
Nieuw Saldo					
	Saldo na maatregelen	-4.970	-2.472	-587	-396
Niet gekozen maatregelen					
Ngm01	WTCG-middelen: 50% eigen risico		180	180	180
Ngm02	Meer Pgb variant 1 verstrekken icm handhaving zonder SVB	pm	pm	pm	pm
Saldo totaal		0	180	180	180

	2017			2018			2019			2020			2021		
	2017 in huidige begroting	VOORSTEL DEEL BERAP II 2016	VOORSTEL MAATREGELEN 2017	2018 in huidige begroting	VOORSTEL DEEL BERAP II 2016	VOORSTEL MAATREGELEN 2017	2019 in huidige begroting	VOORSTEL DEEL BERAP II 2016	VOORSTEL MAATREGELEN 2017	2020 in huidige begroting	VOORSTEL DEEL BERAP II 2016	VOORSTEL MAATREGELEN 2017	2021 in huidige begroting	VOORSTEL DEEL BERAP II 2016	VOORSTEL MAATREGELEN 2017
			Nieuw Saldo			Nieuw Saldo			Nieuw Saldo			Nieuw Saldo			Nieuw Saldo
Bijdragen															
6672000 Vervoer - bijdrage provincie	349.720	195.000	195.000	349.720	195.000	195.000	349.720	195.000	195.000	349.720	195.000	195.000	349.720	195.000	195.000
6671000 WMO - eigen bijdrage	815.672	1.500.000	1.500.000	815.672	1.500.000	1.500.000	815.672	1.500.000	1.500.000	815.672	1.500.000	1.500.000	815.672	1.500.000	1.500.000
6667100 WMO - eigen bijdrage	568.000	-	-	568.000	-	-	568.000	-	-	568.000	-	-	568.000	-	-
66611003 Invalidenparkeerkaart	74.994	-	-	74.994	25.000	25.000	74.994	25.000	25.000	74.994	25.000	25.000	74.994	25.000	25.000
66671050 Jeugdhulp - ouderbijdrage	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Uitgaven															
66624040 Voorliggende voorzieningen WMO	-	250.000	250.000	-	692.000	692.000	-	692.000	692.000	-	692.000	692.000	-	692.000	692.000
66626050 Begeleiding overgangscilënten	4.362.000	-	-	4.349.000	-	-	4.349.000	-	-	4.349.000	-	-	4.349.000	-	-
66626051 Ondersteuning zelfstandig leven 1	1.635.000	-250.000	1.385.000	1.635.000	-537.500	1.097.500	1.635.000	-575.000	1.060.000	1.635.000	-575.000	1.060.000	1.635.000	-575.000	1.060.000
66626052 Ondersteuning zelfstandig leven 2	2.462.000	-100.000	2.362.000	2.462.000	-237.500	2.224.500	2.462.000	-275.000	2.187.000	2.462.000	-275.000	2.187.000	2.462.000	-275.000	2.187.000
66626053 Ondersteuning zelfstandig leven 3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
66626054 Ondersteuning maatschappelijke deelname 1	2.320.000	-200.000	2.120.000	2.320.000	-571.000	1.749.000	2.320.000	-721.000	1.599.000	2.320.000	-721.000	1.599.000	2.320.000	-721.000	1.599.000
66626055 Ondersteuning maatschappelijke deelname 2	945.000	-200.000	745.000	945.000	-571.000	374.000	945.000	-721.000	224.000	945.000	-721.000	224.000	945.000	-721.000	224.000
66626056 Ondersteuning maatschappelijke deelname 3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
66626057 Beg. Zwaargelijk Gehandicapten	33.000	-	33.000	33.000	-	33.000	33.000	-	33.000	33.000	-	33.000	33.000	-	33.000
66627050 Kortdurend verblijf	6.000	21.000	27.000	6.000	21.000	27.000	6.000	21.000	27.000	6.000	21.000	27.000	6.000	21.000	27.000
66628050 Vervoer dagbesteding	62.000	180.000	242.000	61.000	180.000	241.000	61.000	180.000	241.000	61.000	180.000	241.000	61.000	180.000	241.000
66624050 Onderst/ waarderling mantelzorg	179.000	182.000	361.000	177.000	182.000	359.000	177.000	182.000	359.000	177.000	182.000	359.000	177.000	182.000	359.000
66625050 Inkomensondersteuning chron. Zieken etc.	878.398	1.250.000	2.128.398	874.398	1.250.000	2.124.398	874.398	1.250.000	2.124.398	874.398	1.250.000	2.124.398	874.398	1.250.000	2.124.398
66701050 Anonieme hulp op afstand	28.000	-	28.000	28.000	-	28.000	28.000	-	28.000	28.000	-	28.000	28.000	-	28.000
66716050 WMO: ondersteun. Soc. Wijkteams	649.000	649.000	1.298.000	649.000	649.000	1.298.000	649.000	649.000	1.298.000	649.000	649.000	1.298.000	649.000	649.000	1.298.000
66714050 WMO: dovenotok	57.000	-	57.000	56.000	-	56.000	56.000	-	56.000	56.000	-	56.000	56.000	-	56.000
66715050 WMO: inloofunctie GGZ	347.000	340.000	687.000	347.000	340.000	687.000	347.000	340.000	687.000	347.000	340.000	687.000	347.000	340.000	687.000
66716050 WMO: ondersteun. Soc. Wijkteams // bijdrage vanuit innovatiebudget	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
66723050 WMO PGB Zelfstandig Leven	4.564.000	465.000	5.029.000	4.550.000	465.000	5.015.000	4.550.000	465.000	5.015.000	4.550.000	465.000	5.015.000	4.550.000	465.000	5.015.000
66723051 WMO PGB Zelfstandig Leven 1	-	160.000	160.000	-	320.000	320.000	-	320.000	320.000	-	320.000	320.000	-	320.000	320.000
66723052 WMO PGB Zelfstandig Leven 2	597.000	40.000	637.000	597.000	80.000	677.000	597.000	80.000	677.000	597.000	80.000	677.000	597.000	80.000	677.000
66723053 WMO PGB Zelfstandig Leven 3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
66723054 WMO PGB Maatschappelijke Deelname 1	670.000	670.000	1.340.000	670.000	670.000	1.340.000	670.000	670.000	1.340.000	670.000	670.000	1.340.000	670.000	670.000	1.340.000
66723055 WMO PGB Maatschappelijke Deelname 2	180.000	-	180.000	180.000	-	180.000	180.000	-	180.000	180.000	-	180.000	180.000	-	180.000
66723056 WMO PGB Maatschappelijke Deelname 3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
66724050 WMO PGB Kortdurend Verblijf	86.000	13.000	99.000	86.000	13.000	99.000	86.000	13.000	99.000	86.000	13.000	99.000	86.000	13.000	99.000
66821050 Begeleiding overgangscilënten	246.805	-	246.805	247.805	-	247.805	247.805	-	247.805	247.805	-	247.805	247.805	-	247.805
66821051 Ondersteuning zelfstandig leven 1	100.000	100.000	200.000	100.000	42.500	142.500	100.000	42.500	142.500	100.000	42.500	142.500	100.000	42.500	142.500
66821052 Ondersteuning zelfstandig leven 2	475.000	475.000	950.000	475.000	512.500	987.500	475.000	512.500	987.500	475.000	512.500	987.500	475.000	512.500	987.500
66821053 Ondersteuning zelfstandig leven 3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
66821054 Ondersteuning maatschappelijke deelname 1	125.000	125.000	250.000	125.000	62.500	187.500	125.000	62.500	187.500	125.000	62.500	187.500	125.000	62.500	187.500
66821055 Ondersteuning maatschappelijke deelname 2	540.000	540.000	1.080.000	540.000	62.500	602.500	540.000	62.500	602.500	540.000	62.500	602.500	540.000	62.500	602.500
66821056 Ondersteuning maatschappelijke deelname 3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
66821057 Ondersteuning maatschappelijke deelname 4	210.000	210.000	420.000	210.000	20.000	230.000	210.000	20.000	230.000	210.000	20.000	230.000	210.000	20.000	230.000
66821058 Begeleiding NHC	65.000	65.000	130.000	65.000	25.000	90.000	65.000	25.000	90.000	65.000	25.000	90.000	65.000	25.000	90.000
66821059 Begeleiding vervoer	20.000	20.000	40.000	20.000	20.000	40.000	20.000	20.000	40.000	20.000	20.000	40.000	20.000	20.000	40.000
66821061 Jeugd maatwerk diversem	158.062	615.000	773.062	159.062	615.000	774.062	159.062	615.000	774.062	159.062	615.000	774.062	159.062	615.000	774.062
66823050 Jeugdhulp behandeling incl. vervoer	31.448	35.000	66.448	31.448	35.000	66.448	31.448	35.000	66.448	31.448	35.000	66.448	31.448	35.000	66.448
66823050 Jeugdhulp persoonlijke verzorging	135.000	135.000	270.000	135.000	135.000	270.000	135.000	135.000	270.000	135.000	135.000	270.000	135.000	135.000	270.000
66828050 Verblijf LVC	2.143.437	-25.000	2.118.437	2.161.437	2.755.000	500.000	2.161.437	2.755.000	500.000	2.161.437	2.755.000	500.000	2.161.437	2.755.000	500.000
66828051 Verblijf VG	486.000	120.000	606.000	487.000	120.000	607.000	487.000	120.000	607.000	487.000	120.000	607.000	487.000	120.000	607.000
66828052 Verblijf GGZ	501.412	990.000	1.491.412	501.412	990.000	1.491.412	501.412	990.000	1.491.412	501.412	990.000	1.491.412	501.412	990.000	1.491.412
66828053 Verblijf opvoedhulp	1.240.622	1.800.000	3.040.622	1.256.622	1.800.000	3.056.622	1.256.622	1.800.000	3.056.622	1.256.622	1.800.000	3.056.622	1.256.622	1.800.000	3.056.622
66825050 Geestelijke gezondheidszorg (GGZ)	2.124.966	-	2.124.966	2.138.966	-	2.138.966	2.138.966	-	2.138.966	2.138.966	-	2.138.966	2.138.966	-	2.138.966
66825051 GGZ basis generalistisch	280.000	-	280.000	280.000	-	280.000	280.000	-	280.000	280.000	-	280.000	280.000	-	280.000
66825052 GGZ specialistisch	4.971.138	-10.000	4.961.138	4.971.138	-310.000	4.661.138	4.971.138	-410.000	4.561.138	4.971.138	-410.000	4.561.138	4.971.138	-410.000	4.561.138
66825053 Dyslexiezorg	430.000	430.000	860.000	430.000	430.000	860.000	430.000	430.000	860.000	430.000	430.000	860.000	430.000	430.000	860.000
66826050 Opvoedhulp	752.900	310.000	1.062.900	757.900	310.000	1.067.900	757.900	310.000	1.067.900	757.900	310.000	1.067.900	757.900	310.000	1.067.900
66827050 Speelzorg	777.669	200.000	977.669	733.769	200.000	933.769	733.769	200.000	933.769	733.769	200.000	933.769	733.769	200.000	933.769
66829050 Pleegzorg	1.045.293	840.000	1.885.293	1.052.293	840.000	1.892.293	1.052.293	840.000	1.892.293	1.052.293	840.000	1.892.293	1.052.293	840.000	1.892.293
66833050 Jeugdbescherming	1.644.000	1.200.000	2.844.000	1.644.000	1.200.000	2.844.000	1.644.000	1.200.000	2.844.000	1.644.000	1.200.000	2.844.000	1.644.000	1.200.000	2.844.000
66834050 Jeugdrechtspraak	235.024	320.000	555.024	235.024	320.000	555.024	235.024	320.000	555.024	235.024	320.000	555.024	235.024	320.000	555.024
66835050 Jeugdzorgulus	629.564	425.000													

Bedrijfs Kost	Grootboek rekening	Kostsoort	Ink./Utg (I - U)	Structuur	Bedrag Begrotingsjaar	Bedrag jaar +1	Bedrag jaar +2	Bedrag jaar +3	Bedrag jaar +4	Omschrijving	Vrij Veld 1 (J/N of leeg)	Vrij Veld 2 (J/N of leeg)	Vrij Veld 3 (J/N of leeg)	Vrij Veld 4 (J/N of leeg)	Vrij Veld 5 (J/N of leeg)	Vrij Veld 6 (J/N of leeg)	Vrij Veld 7 (J/N of leeg)	Vrij Veld 8 (J/N of leeg)	Vrij Veld 9 (J/N of leeg)	Vrij Veld 10 (J/N of leeg)		
1	6620250	42300	U	N	-439200	-439000	-439000	-439000	-439000	-439000												
1	6620251	42300	U	N	1635000	1635000	1635000	1635000	1635000	1635000												
1	6620252	42300	U	N	2460000	2460000	2460000	2460000	2460000	2460000												
1	6620253	42300	U	N	0	0	0	0	0	0												
1	6620254	42300	U	N	2320000	2320000	2320000	2320000	2320000	2320000												
1	6620255	42300	U	N	845000	845000	845000	845000	845000	845000												
1	6620256	42300	U	N	0	0	0	0	0	0												
1	6620257	42300	U	N	33000	33000	33000	33000	33000	33000												
1	6620258	42300	U	N	15000	15000	15000	15000	15000	15000												
1	6620259	42300	U	N	118000	119000	119000	119000	119000	119000												
1	6620260	42300	U	N	5000	5000	5000	5000	5000	5000												
1	6620261	42300	U	N	371602	375602	375602	375602	375602	375602												
1	6620262	42300	U	N	-28000	-28000	-28000	-28000	-28000	-28000												
1	6620263	42300	U	N	-57000	-56000	-56000	-56000	-56000	-56000												
1	6620264	42300	U	N	-7000	-7000	-7000	-7000	-7000	-7000												
1	6620265	42300	U	N	0	0	0	0	0	0												
1	6620266	42300	U	N	0	0	0	0	0	0												
1	6620267	42300	U	N	-4089000	-4089000	-4089000	-4089000	-4089000	-4089000												
1	6620268	42300	U	N	590000	597000	597000	597000	597000	597000												
1	6620269	42300	U	N	0	0	0	0	0	0												
1	6620270	42300	U	N	670000	670000	670000	670000	670000	670000												
1	6620271	42300	U	N	180000	180000	180000	180000	180000	180000												
1	6620272	42300	U	N	-73000	-73000	-73000	-73000	-73000	-73000												
1	6620273	42300	U	N	-246805	-247805	-247805	-247805	-247805	-247805												
1	6620274	42300	U	N	100000	100000	100000	100000	100000	100000												
1	6620275	42300	U	N	475000	475000	475000	475000	475000	475000												
1	6620276	42300	U	N	0	0	0	0	0	0												
1	6620277	42300	U	N	125000	125000	125000	125000	125000	125000												
1	6620278	42300	U	N	540000	540000	540000	540000	540000	540000												
1	6620279	42300	U	N	0	0	0	0	0	0												
1	6620280	42300	U	N	210000	210000	210000	210000	210000	210000												
1	6620281	42300	U	N	65000	65000	65000	65000	65000	65000												
1	6620282	42300	U	N	20000	20000	20000	20000	20000	20000												
1	6620283	42300	U	N	455938	455938	455938	455938	455938	455938												
1	6620284	42300	U	N	3552	3552	3552	3552	3552	3552												
1	6620285	42300	U	N	135000	135000	135000	135000	135000	135000												
1	6620286	42300	U	N	611563	593563	593563	593563	593563	593563												
1	6620287	42300	U	N	-367009	-367009	-367009	-367009	-367009	-367009												
1	6620288	42300	U	N	489588	489588	489588	489588	489588	489588												
1	6620289	42300	U	N	559378	543378	543378	543378	543378	543378												
1	6620290	42300	U	N	-2124966	-2124966	-2124966	-2124966	-2124966	-2124966												
1	6620291	42300	U	N	280000	280000	280000	280000	280000	280000												
1	6620292	42300	U	N	4971138	4971138	4971138	4971138	4971138	4971138												
1	6620293	42300	U	N	40000	40000	40000	40000	40000	40000												
1	6620294	42300	U	N	430000	430000	430000	430000	430000	430000												
1	6620295	42300	U	N	-447900	-447900	-447900	-447900	-447900	-447900												
1	6620296	42300	U	N	533789	533789	533789	533789	533789	533789												
1	6620297	42300	U	N	-212293	-212293	-212293	-212293	-212293	-212293												
1	6620298	42300	U	N	-444000	-444000	-444000	-444000	-444000	-444000												
1	6620299	42300	U	N	87000	84976	84976	84976	84976	84976												
1	6620300	42300	U	N	-204564	-208176	-208176	-208176	-208176	-208176												
1	6620301	42300	U	N	-2454377	-2454377	-2454377	-2454377	-2454377	-2454377												
1	6620302	42300	U	N	65000	65000	65000	65000	65000	65000												
1	6620303	42300	U	N	55000	55000	55000	55000	55000	55000												
1	6620304	42300	U	N	1000	1000	1000	1000	1000	1000												
1	6620305	42300	U	N	1000	1000	1000	1000	1000	1000												
1	6620306	42300	U	N	5000	5000	5000	5000	5000	5000												
1	6620307	42300	U	N	5000	5000	5000	5000	5000	5000												
1	6620308	42300	U	N	85000	85000	85000	85000	85000	85000												
1	6620309	42300	U	N	5000	5000	5000	5000	5000	5000												
1	6620310	42300	U	N	50000	50000	50000	50000	50000	50000												
1	6620311	42300	U	N	-157000	-162000	-162000	-162000	-162000	-162000												
1	6620312	42300	U	N	135000	135000	135000	135000	135000	135000												
1	6620313	42300	U	N	60000	60000	60000	60000	60000	60000												
1	6620314	42300	U	N	60000	60000	60000	60000	60000	60000												
1	6620315	42300	U	N	60000	60000	60000	60000	60000	60000												
1	6620316	42300	U	N	9115	9131	9131	9131	9131	9131												
1	6620317	42300	U	N	2469	2469	2469	2469	2469	2469												
1	6620318	42300	U	N	-200000	-200000	-200000	-200000	-200000	-200000												
1	6620319	42300	U	N	-300000	-300000	-300000	-300000	-300000	-300000												
1	6620320	42300	U	N	-35686	-35686	-35686	-35686	-35686	-35686												
1	6620321	42300	U	N	-1132872	-1132872	-1132872	-1132872	-1132872	-1132872												
1	6620322	42300	U	N	500793	500793	500793	500793	500793	500793												
1	6620323	42300	U	N	500000	500000	500000	500000	500000	500000												
1	6620324	42300	I	N	-74894	-74894	-74894	-74894	-74894	-74894												
1	6620325	42300	I	N	116328	116328	116328	116328	116328	116328												
1	6620326	42100	I	N	-154720	-154720	-154720	-154720	-154720	-154720												
1	6620327	100000	U	N	1054188	2185555	2185555	2185555	2185555	2185555												
1	6620328	100000	U	N	20355	-126388	-103286	-106193	-204475	-204475												
1	6620329	100000	U	N	-89842	-89842	-89842	-145309	-417353	-417353												
1	6620330	100000	U	N	-16501	-16501	-16501	-16501	-16501	-16501												

Bedrijfscode	Grootboek rekening	Kostensoort	Ink.-Uitg (I - U)	Structureel	Bedrag Begrotingsjaar
		totaal	I	J	-3.984.071
			U	N	-3.984.071
					-
		cat	I600		-3.870.685
			U600		-3.870.685
					-
			I610		-
			U610		-
					-
			I622		-
			U622		-
					-
		rubriek	I5		-
			U5		-
					-
			I6		-113.386
			U6		-113.386
					-
			I7		-3.870.685
			U7		-3.870.685
					-

Bedrag jaar +1	Bedrag jaar +2	Bedrag jaar +3	Bedrag jaar +4
2.560.064-	675.032-	88.386-	-88.384
2.560.064-	675.032-	88.386-	-88.384
-	-	-	-
2.471.678-	586.646-	-	2
2.471.678-	586.646-	-	2
-	-	-	-
-	-	-	0
-	-	-	0
-	-	-	-
-	-	-	0
-	-	-	0
-	-	-	-
-	-	-	0
-	-	-	0
-	-	-	-
88.386-	88.386-	88.386-	-88386
88.386-	88.386-	88.386-	-88386
-	-	-	-
2.471.678-	586.646-	-	2
2.471.678-	586.646-	-	2
-	-	-	-